

Luchmajor

ABRIL 1984

de pinte en ample

Número 32 - Preu: 70 Ptes.

DE S'AGUILA A HIROSHIMA

...

PROBLEMÀTICA PAGESA: CONTINUA EL DEBAT

...

POLEMICA AMB ELS NOUS POLICIES MUNICIPALS

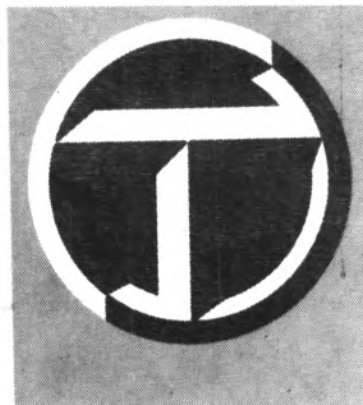
**SOR ISABEL
I SOR
CATALINA,
MISSIONERES
A MANCHAI**

TALLERES MARINA

Calle Marina, 104 - Telef. 66 05 21

LLUCMAJOR

PEUGEOT 205

...AMB TU A LA FI DEL MON
... TRAVESSANT L'AIRE
... DOMINANT L'ESPAI
... PROFUNDES SENSACIONS
... AMB SENTIT PRACTIC
... AMB TOTA ENERGIA

¡EL MILLOR COTXE D'EUROPA!
(segons les revistes especialitzades)

JUAN RAMON CLAR
Mestre de Taller

Revista mensual
Depòsit Legal PM 350-1981
Any III

EDITA:
Obra Cultural Balear de
Lluçmajor.

**INFORMACIO I
PUBLICITAT:**
Carrer Esperança, 2
(Lluçmajor)

DIRIGEIXEN:
Catalina Font i
Maties Garcies.

COL.LABOREN:
Francisca Barceló
Ignasi Barceló.
Miquel Barceló
Jordi Bayona
Francisca C. Cabot
Francisca Capellà
Miquel Cardell
Joan Clar
Sebastià Coll
Bartomeu Font
Antoni Garau
Coloma Julià
Miquel Mascaró
Maties Mut
Miquel Mut
Guillem Oliver
Jaume Oliver
Margalida Palou
Sebastià Rubí
Miquel Sbert
Tomeu Sbert
Catalina Serra
Joan Socias Socias
Arnau Tomàs
Pere F. Torrens
Francesc Verdera
Joana Artigues
SECCIO ESPORTIVA:
Coordinador:
Joan Quintana

Col.laboren
Jaume Clar
Joan Clar Coll
Jaume Manresa
Bartomeu Trobat
Bernat Vadell

FOTOGRAFIES:
M. Clar
Fermín
C. Julià
Mut Fotos

IMPRIMEIX:
Edicions Manacor, S.A.
Ronda del Puerto, 60

EL PENSAMENT DE LA
REVISTA S'EXPRESSA
NOMES A TRAVES DE
L'EDITORIAL.

Editorial

De s'Aguila a Hiroshima

A s'Aguila, l'exèrcit ja ha comprat els terrenys per a instal·lar-hi una super-base. Per darrer s'Arenal ja tallen pins per a l'allargament de l'autopista de l'Aeroport, un allargament que s'entén molt millor en funció de la Gran Base de Sa Marina i les seves necessitats de comunicació amb Ciutat (llegiu port, aeroport, combustible, hospitals i també nucli molt habitat que pot ser necessari reprimir políticament a un moment donat).

Mentres tant, a Lluçmajor, l'acord de l'Ajuntament declarant el terme municipal desnuclearitzat ha estat rebutjat per l'ADMINISTRACIO Central, cada cop més oblidats els principis de democràcia de base i autogestió: les dues revistes locals ens hem oposat a la creació de la Base de Sa Marina; a Sa Rua un grup considerable es va manifestar, per la Pau, contra l'armament nuclear, la política de blocs i el militarisme creixent; a les dependències de "La Caixa" un públic jove assistia a un acte de característiques similars.

Si consentíssem a deixar de part, que no hi consentim, que la base militar, juntament amb una errònia política urbanística posa en perill una zona de gran valor ecològic i paisatgístic, encara ens quedarien molts d'arguments per a oposar-nos a la construcció d'una Hiper caserna a S'Aguila.

Una oposició que és la nostra forma concreta, puntual, perquè ens atany més d'aprop, de protestar contra la follia que uns pocs imposen al col·lectiu, contra el greu perill en què la cursa armamentística i la política salvatge dels blocs posen el futur de la vida sobre el planeta. (Mirau, sinó, qualsevol telediari, o la pel·lícula "El dia després"; escoltau les declaracions de cada cop més científics, que ja encetaren el mateix Russel o el pare de l'energia nuclear, Einstein: Si no s'atura aquesta política el món és en perill de mort, nosaltres estam en greu perill de mort). Perquè si no anam ben vius, ulls espolsats, fora son i fora miserables egoïsmes i comoditats mal enteses, sino ens posam en feina tot d'una i feim qualque cosa, la mos hi posaran, a la Super Base, a sa Marina, i després, si abans no ha fet tot un tro, hi faran un super port de guerra, i finalment la farciran d'armament nuclear i Euromíssils. I ja et fotràs

Perquè ara diuen que sols es tracta de treure de Ciutat les dependències militars, però ho podem creure? Perquè al país d'Hiroshima i Nagasaki, Japó, es van prohibir les armes nuclears, i ja ho veis, si no en tenen les bases americanes i els ports plens. Perquè la població de molts de països europeus no en vol ni sentir parlar d'Euromíssils, i ja ho heu vist, cop de dolar, i vaja si els hi posaran. Perquè la majoria de la població espanyola s'ha manifestat clarament contra l'Ingrés a l'OTAN, i ja ho heu vist, després del 23-F de trista memòria ens hi aficaren corrent i pel portal de darrera, i el Govern del PSOE va retardant el referendun, i mentre don Narciso compra armes i més armes als americans o als seus intermediaris, ja es parla de "concienciar al pueblo español de sus responsabilidades en la defensa de occidente". I ens hi duran, a escoltar el sermó, vaja si ens hi durañ si no anam vius.

No oblidem que en el "millor" dels casos, una guerra nuclear acabaria amb tota la població d'Europa, que una bomba atòmica de les petites tirada damunt Ciutat, entre l'explosió, l'ona tèrmica, la posterior caiguda de residus, les radiacions, etc, en poc temps mataria més del 90 per cent dels mallorquins. I si es posa la base a Sa Marina, es converteix en un objectiu privilegiat per a un confit d'aquests. No oblidem tampoc que, entre uns i altres, al món hi ha armament nuclear per a acabar amb tota la vida d'un món 60 cops més gran que el nostre, i armes químiques per a fer-ho mil vegades. Que molts d'experts militars afirmen que la guerra nuclear limitada és impossible, i que, si s'arma, en mitja hora el món estarà condemnat irremissiblement. Que els ordenadors bèl·lics del Pentàgon han fallat més de 150 cops en els darrers cinc anys. I un llarg i dramàtic etc.

Per tot això hem d'oblidar el fals argument que cal fer por al contrari per a assegurar la pau, i hem de fer el possible perquè els monstruosos pressuposts militars es recondueixin cap a la construcció d'un món millor, en pau i sense fam ni injustícia.

I això, a Lluçmajor, passa per l'oposició a la Base de Sa Marina, per l'exigència d'un referendun clar i urgent per a sortir de l'OTAN, d'una política de desarmament per part dels dos blocs, que si és precís, s'ha de començar unilateralment. Passa perquè tot el poble faci ús del dret legítim que el Govern de Madrid ens nega: el de ratificar que la terra llucmajorera no serà mai un magatzem de nuclears, llavors de mort violenta.

I ens hi hem de posar ara, que encara hi som a temps, perquè és el nostre futur i el dels nostres fills, el de tota l'espècie i de tot el planeta. I Déu mos guard d'un ja està fet, perquè mai havia anat tan de veres. I qui no ho cregui, que ho vagi a cercar per Hiroshima.

NOTICIES LOCALS

CURS DE SOCORRISME

La Comissió de Cultura de l'Ajuntament de Lluçmajor ha promogut un "Curs de Socorrisme" organitzat per l'Escola de Salvament i Socorrisme de la Creu Roja, en el qual hi poden participar totes les persones interessades, a partir dels 13 anys, incloses les de les localitats veïnes de Lluçmajor.

Les classes es celebraran del 7 de maig a l'1 de juny i seran nocturnes.

Informau-vos a l'Ajuntament de 9 a 13 h.

ACTE PACIFISTA

El passat divendres, dia 17 de març, a la Biblioteca de "La Caixa", davant un públic d'unes cinquanta persones, compostat en bona part per joves, es va projectar el film "Si estimau aquest planeta". Aquesta pel·lícula canadenc

ca està basada en la conferència d'una professora explicant les conseqüències mèdiques d'un possible bombardeig nuclear, per això ha estat definida molts de cops com antinuclear.

L'acte estava organitzat per l'Obra Cultural de Lluçmajor en col.laboració amb la Fundació per La Pau.

Després de la projecció representants de Justícia i Pau, Ecologistes, Fundació per la Pau i Moviment d'Objectors de Consciència varen explicar els objectius i programes d'acció de les seves respectives organitzacions. Les seves intervencions se centren a rebutjar el militarisme, per les conseqüències de negació de la democràcia i emprobriment que comporta arreu del món, així com la cursa d'armaments, efecte (i també causa) d'aquest militarisme que practiquen sobretot les dues grans potències (USA i

Falta la teva veu per aconseguir la Pau.

Fundació per la Pau

URSS) i els seus respectius països satèl·lit.

Com a alternatives d'oposició al militarisme, la política de blocs i l'amenaça de destrucció de la vida sobre la Terra que comporten, explicaren alternatives d'acció no violenta, com L'Objecció Fiscal, que significa deduir dels impostos a pagar el percentatge que l'Estat dedica a armament, i enviar-lo a alguna entitat d'acció social.

El representant dels objectors de consciència, va presentar aquesta com una altra actitud pacífica de repolsa del militarisme (que, per aquells que ja han fet el servei militar pot fer-se tornant les cartilles militars) i va protestar contra la Llei d'Objecció de Consciència, que com sabeu consisteix a negar-se a fer servei militar.

Maderas Ramon, s.a.

ALMACEN Y OFICINAS:
Ctra. Lluçmajor-Porreras, Km. 1
Teléfono 66 08 37
LLUCMAJOR (MALLORCA)

ALMACEN:
Cardenal Pou, 9 - Tel. 55 28 05
MANACOR

Born, 7 Tel. 66 02 75

JOIERIA - RELLOTGERIA
COMPOSTURES

Olegario

TROFEUS I GRAVATS
ART. REGAL

FURGONETA SHERPA DIESEL
6 velocitats
6 litres per 100 Km.
motor de 1800 c.c.

MG Metro és un automòbil fabricat a l'altura del seu bon nom

ES TURBO,
ES DIESEL
ES UN ROVER

ES FANTASTIC
6 lts. per 100 qums.
arriba als 164 qums. hora

EXPOSICIO I VENDA:

LLUCMAJOR
Taller BERTON
Carr. Campos s/n.
Tel. 66 08 92

PALMA
Auto Freno Oliver, S.A.
C/. Aragó, 138
Tel. 27 82 46

Miquel Clar

UN ALTRE LLUCMAJORER AL PARLAMENT AUTONOM

En Miquel Clar, que va esser batle per l'extinta UCD de l'anterior consistori de Llucmajor, va prendre possessió del seu escó com a diputat del Parlament Autònom de les Illes Balears el passat dia 14 de Març.

En Miquel Clar, actualment membre d'Unió Mallorquina, era el primer de la llista d'aquest partit que no va resultar elegit a les passades eleccions, i ha accedit al càrrec de diputat, integrat dins el grup regionalista, en substitució de Pedro Pablo Marrero, que poc temps abans havia dimitit com a diputat i com a president del PDL.

El jurament del seu càrrec de diputat per Miquel Clar va esser el primer punt de l'ordre del dia del

plenari del dia 14 de març, que era el primer de l'actual període de sessions del legislatiu autònom.

Les primeres votacions en què va prendre part el nou diputat llucmajorer foren l'elecció com a vicepresident primer de la cambra del regionalista Pere Gonçal Aguiló, també en substitució de Marrero; la votació de la Llei de Protecció d'Àrees Naturals d'Especial Interés (primer resultat dels treballs a la comissió del Parlament per a la protecció d'Es Trenc); i dues esmenes a la totalitat del projecte de Llei de Règim Jurídic de l'Administració de la Comunitat Autònoma, presentades per l'esquerra i que foren rebutjades amb els vots d'aliancistes i regionalistes.

M.C.

Fallat el Concurs de Dibuix

«MI PUEBLO»

El passat dia 16 de març al local de la Biblioteca de "La Caixa" s'atorgaren els premis del concurs de dibuix "Mi pueblo" que havia organitzat el Grup de Treball, Cultura, Joventut i Esports del PSOE. En aquest concurs havien participat amb un total de 398 dibuixos els següents col·legis: C. Nacional Mixte de Llucmajor, C. Sant Bonaventura, C. Nostra Sra. de Gràcia, i el C. Nacional Mixte de S'Arenal (Llucmajor).

El tribunal qualificador estava format per C. Aguiló, M.A. Noguera, J. Tolosa, J. Catany, M. Muñoz, M. Manresa, M. Mut i J. Calafat, que s'havien reunit el 8 de març que distribuïren els premis per nivells d'EGB.

Els premis foren concedits per el 8è curs: 1r. A. Clar, 2n. B. Matas, 3r. B. Clar (S. Bonaventura). Per al 7è curs: 1r. S. Morell (S. Bonaventura), 2n. N. Vilaprim (de C.N.M.

Llucmajor), 3r.A. Julià (C. N.M.LI).

Per al 6è curs: 1r. J. Salvà (St. Bonaventura), 2n. R. Vilaprim (C.N.M.LI), 3r. A.M. Muñoz (C.N.M.LI).

Per al 5è curs: 1r. M. Puig (C.N.M.LI), 2n. N.L. Navas (N.Sra. de Gràcia), 3r. T. Puigserver (St. Bonaventura).

Per al 4t. curs: 1r. A. M. Llompert, 2n. M. Grial, 3r. J. Trius (tots del C.N.M. LI).

Per al 3r. curs: 1r. T. Puigserver (St. Bonaventura), 2n. J. Manresa (C.N.M.LI), 3r. M.V. Ramírez (N. Sra de Gràcia).

Per al 2n. curs: 1r. J.M. Llinàs, 2n. R. Fiol i 3r. C. Cànaves (tots de St. Bonaventura).

Per al 1r. curs: 1r. J. Quintana, 2n. J. Tugores, 3r. J. Vadell (tots del C. N.M.LI).

Els dibuixos premiats i d'altres seleccionats foren exposats a la mateixa biblioteca de "La Caixa".

I UN XIC DE TOT

DESPRES D'AVUI

També tu caminaves sol
per la vida
sense un amic amb el qui
parlar
sense una casa per poder
habitar
sense un camí per poder
seguir

També tu demanaves a la
vida
un amic en el qui apreciar
una casa que fos més que

un camí que tengués un fi.

I tu com jo has vist que
no hi ha res
que tot ha mort sota el
rencor dels homes
que no hi ha amics, ni cases,
ni camins.

Que tot és pols, fosc i
fred

i tu perdut en ell
has mort sense saber-ho.
Joana Artigues

FOTO D'ESTUDI
REPÒRTATGES
FOTOGRAFIA INDUSTRIAL
I PUBLICITARIA

Carrer d'Es Vall, 21
Tel. 66 00 29

PER UNA BONA FEINA
RECORDAU:

Crònica mensual arenalera

(Tomeu Sbert)

TURISME

Tornà la primavera, amb dies de pluja i boirosos, i això que quasi de tot l'hivern no havia fet mal temps. Però també tornen les presses, l'obrir novament els hotels, netejats, alguns reformats però tothom amb l'esperança que la temporada turística sigui bona.

Hi ha notícies prou esperançadores al respecte. El bullíci, el renou i els amants de la nit tornaran a disfrutar. Les netes arenes ben cuidades per l'empresa "Mar de Mallorca S.A." rebran la gran avalanxa de turistes arribats de per tot el món i allà, a la platja hi tendran cabuda des del vell malsofrit a la joveneta, pits estirats i destapats, pel gust dels que van endarrer per contemplar elegància escultural. Les blaves aigües serviran per apagar la calor demostrant que tota hora i tot temps és bo per disfrutar de la nostra mar. En una paraula, que ha tornat la primavera i això vol dir...que l'estiu és darrera el cantó. Esperem que enguany els turistes duguin més "duros" que altres anys, que si no la cosa és un poc fotuda.

OBRES

Ja estan acabades les obres d'ordenació del "Torrent dels Jueus", des de la carretera militar a l'antic pont del tren. Un parell de milions de pessetes, i apart de millorar l'accés d'aigües cap a la mar, millora també la imatge de cara als visitants. Aquest tros de torrent era una vertadera taca negra que ara ha desaparegut. L'Ajuntament i altres entitats oficials que han intervingut s'han apuntat punts a favor. Que no s'aturin.

També amb un pressupost de quasi sis milions de pessetes es va substituir la xarxa de clavagueres en el cèntric carrer de Mirarmar, projecte redactat per l'en-

ginyer industrial municipal i així mateix ens digué en Tomeu Calafat, s'electricista, que es procediria a empalmar la llum a la pista esportiva que es va construir fa un parell d'anys a la carretera de Cala Blava, a l'altura de l'hotel "Reina Isabel" i que per diferents motius encara no tenia llums els vespres. Endavant, idò.

I ja que parlem de llum vos diré que la instal·lació nova de la part alta de S'Arenal serà entregada a l'Ajuntament per l'empresa "Eléctrica Arenal". Fa tant de temps que ja tothom es pensava que això era cosa municipal, i l'assumpte de fanals apagats...però no és així. Ara ho serà ben prest. Ale!euia! Es suposa que la conservació i encesa de fanals apagats per avaria sofrirà arranjaments més aviat, perquè fins ara, a l'esmentada zona de vegades no hi ha llum els vespres en alguns sectors. I amb la quantitat de lladres que fan robatorums, ja em direu!

SEGURETAT CIUTADANA

Això de la inseguretat ciutadana és el pitjor problema que té S'Arenal davant els estrangers que han de venir, l'interessant és veure prò que ara es prepara més vigilància de cara a l'estiu.

També és cert que hi ha vigilància, però els lladres són fora de la presó en dos o tres dies de foter-los dedins. I així, prenen coratge, els repunyeteros.

CARNAVAL

Durant el mes de març i per espai de cins dies, en Joan Perelló Palmer, regidor llucmajorer i batle pedani, acompanyat de la seva dona, va ser convidat al "Carnaval de Blisheim" (Alemanya), festa de caràcter internacional. Es pretén agermanar els pobles i al mateix temps promocionar més el turisme. Bona lluita la d'en Joan Perelló. Li entregaren davers una

Joan Perelló i la seva dona, amb algunes medalles imposades (Foto Quimintín)

dotzena de distincions i medalles i el reberen amb banda de música i tot. Degué ser gros, redell!! Enhorabona al nostre ambaixador i que aquesta visita hagi servit per millorar en tots els aspectes.

DIMISSIO DE MIQUEL MAS?

En Miquel Mas Juan, diu que està delicat de salut, però comentaris diferents apunten que algun dia dirà ell, els vertaders motius pel coneixement de l'opinió pública, ja que anuncià que dimitia del càrrec de tinent de batle. Serà veritat aquesta dimissió?

Muebles
JAUME

Convento, 109 - Tel. 66 03 50
LLUCMAJOR (MALLORCA)

La II Rua Lluçmajorera

Com cada any per aquest temps, ja han passat els dies de Carnestoltes, de bulla i de diversió, dies de festa i de fresses que antigament es feien per fartar-se de les coses mundanes i tenir més fàcil el pas dels quaranta dies de Quaresma, carregats de dejunis i d'abstinències.

Aquestes festes de Carnaval, que durant el govern del Generalíssim, per motius que no vénen al cas, estaven prohibides, amb l'arribada de la democràcia han pogut anar observant que de cada any han pres més força, a tots els nivells: nacional, regional i local.

Des de fa uns quants d'anys, tant a Ciutat (LA RUA) com a s'Arenal, ja es feien desfilades que cridaven l'atenció de moltes persones que es desplaçaven expressament a aquests llocs per veure-les.

Enguany, els llucmajorers ens vàrem sentir gratament sorpresos pel nombre i la qualitat de les carrosses que sortien a desfilars pels nostres carrers. Entre les que destacaven per la seva originalitat i bon gust; la de l'associació de cafès, la de la Guarderia Municipal, la galera de Ca'n Mataró, la del grup d'en Pedro de "La Sirena", "Els missils" de l'O.C.B., o una al·legoria de la base militar a S'Aguila, les del Casino "La Vila" i una llarga coa de comparses (Els dimonis), etc... que tenguérem ocasió de contemplar.

Per saber a què era degut aquest gran increment amb la desfilada hem parlat amb el Tinent de Batle de Cultura i Esports, Sr. Miquel Manresa el qual ens ha afirmat que ell també es va sorprendre per la gran quantitat d'assistents, quantitat que va rebassar els càlculs, produint un embós que l'any que ve es procurarà evitar.

El Sr. Joan J. Mestre, regidor i encarregat dins el departament de cultura de la secció de Fires i Festes va ser el que es va cuidar de l'organització d'una reunió on es convidaren tots els possibles participants: col·

Foto: Fermín.

legis, entitats culturals, associacions... Els assistents, exceptuant-ne alguns, respongueren favorablement a la crida, i, a més, a darrera hora s'hi afegí molta més gent, la qual cosa va fer que

les previsions dels organitzadors fossin ben superades.

Des de les planes d'aquesta revista volem donar l'enhorabona tant als organitzadors com als participants i també, d'una

manera molt especial, a les nombroses persones que des de l'ombra han col·laborat d'una manera o d'una altra a que aquesta festa, festa de nins i de majors, fos possible.

I. Barceló.

La direcció de Ca'n Tià Taleca té l'honor d'oferir-los els seus serveis per a casament, comunions i demés banquetes en els seus nous salons.

Per a informació dels menús

Ca'n TIÀ TALECA

Restaurant

Tel. 660279

Problemàtica pagesa: continua el debat

Les reaccions davant l'article i l'editorial que publicarem el mes passat sobre els problemes de la pagesia no s'han fet esperar. Al cap i a la fi el que preteníem no era més que encetar el debat sobre les qüestions que afecten el cap llucmajorer. Les dues cartes que hem rebut a la redacció —una de la Unió de Pagesos Local i l'altra de la Cooperativa Agrícola i Ramadera— demostren que aquest debat públic s'ha aconseguit. No fa falta dir que les planes de "Llucmajor de pinte en ample" estan obertes a aquestes discussions, per tal de trobar solucions més adequades.

D'altra banda hem d'aclarir una cosa: tant els firmants d'una carta com de l'altra es queixen d'haver sofert una marginació per part nostra. En cap moment ha estat aquesta la intenció que ens ha mogut, ja que els escrits del mes passat no eren més que una primera entrega, amb la intenció de despertar l'interès pel tema i realitzar una crítica constructiva. La segona passa del nostre pla era parlar amb les dues cooperatives i la Unió de Pagesos. La veritat és que tant aquest sindicat com la citada Cooperativa ja ens ha estalviat la feina d'entrevistar-los perquè ens han enviat les dues cartes que a continuació reproduïm.

Si l'altra Cooperativa i la Cambra Agrària Local volen expressar les seves opinions, com és natural també ho poden fer a través d'aquestes pàgines.

No tenim inconvenients a reconèixer els nostres errors: potser d'entrada no explicarem bé el nostre pla de treball. Ara bé: en cap moment no hi ha hagut intenció de marginar ningú.

UNIO DE PAGESOS.

En el número 31 del mes de març de 1984, la revista "Llucmajor de Pinte en ample" publicava a les seves pàgines una anàlisi, sobre la situació del sector agrícola i ramader i endemés l'editorial de la revista tractava el mateix tema.

En primer lloc volem dir que ens alegra que a la revista del nostre poble es destacàs una problemàtica que moltes vegades queda oblidada pels mitjans de comunicació, però en segon lloc lamentam que a l'editorial de la revista es faci una queixa, al fet que per elaborar l'anàlisi hagi presentat dificultat pels col·laboradors pulsant l'opinió dels pagesos del nostre poble, quan la junta local d'Unió de Pagesos de Llucmajor no ha estat convidada a donar la seva opinió sobre la problemàtica i tampoc tenim coneixement que individualment a membres del nostre sindicat se li hagi demanat opinió perquè el que si li poden assegurar és que no tenim timidesa a l'hora de respondre.

Després de comentar aquest punt volem passar a comentar l'article des de l'òptica del nostre sindicat, i en concret la frase que diu "No compta amb un sindicat sòlid i eficaç que el protegeixi". Això nos ha preocupat perquè sense ser consultats rebem unes crítiques o millor dit volen ignorar la nostra existència; no sabem perquè i també hem de dir, que poc ens preocuparia si en el fons de l'article no hi hagués un

cant al diàleg, cosa a la qual nosaltres sempre hem estat oberts, i endemés qualsevol pagès del poble es pot afiliar al sindicat i fer feina amb nosaltres perquè tots junts poguem intentar resoldre els problemes que suportam.

Voldríem recordar que aquesta tasca de fer feina pel col·lectiu pagès és dura i poc gratificant però a pesar d'això hi ha pagesos que a Llucmajor que ho fan, perden hores de dormir per assistir a reunions, per fer alternatives, per intentar donar solucions a la nostra problemàtica, només per posar un exemple, a la darrera assemblea de la Unió de Pagesos local, s'estudià el tema dels seguros agraris i un grup nombrós de pagesos varen subscriure les assegurances integral de cereals que suposa, que un pagès pagant una quantitat d'unes setanta pessetes per hectàrea assegura que a final d'any agrícola rebrà, si no pogués segar, la quantitat de 16.000 pts. més o menys, per hectàrea. També hem participat en reunions amb el conseller d'Agricultura i pesca juntament amb altres pagesos de diferents pobles com s'han subscrit sol·licituds per ajudes a forratgeres, etc...

Tot això, a nosaltres mateixos, nos pareix poc, però som els qui som, i quan negociam o parlam ho fem per tots els pagesos del nostre poble que se sentin identificats amb l'explotació familiar. Lamentam que no siguin més els nostres afiliats a Llucmajor, però som l'única organització agrària amb

implantació.

A partir d'aquesta autocrítica, volem convidar l'articulista o qualsevol persona de la redacció a assistir a les nostres assemblees tant locals com a les que fem a Montuïri i esperam que això serveixi perquè es tenguí un millor coneixement de la nostra feina.

Junta Local U.P.M.

COOPERATIVA NOVA.

La Cooperativa Agrícola i Ramadera de Llucmajor (Cooperativa Nova) davant la publicació de l'article "Foravila: una problemàtica que de cada dia va en augment" aparegut a la Revista LLUCMAJOR DE PINTE EN AMPLE vol expressar la seva opinió i agrair que se nos permeti contestar des de les mateixes pàgines de la pròpia revista, agrairment que volem ampliar a la redacció de la Revista perquè hem vist que ja altres vegades ha informat sobre temes cooperatius. Ara bé, ja que aquesta revista, altres vegades ha tractat la problemàtica del cooperativisme en el nostre poble, nos sorprèn el que se faci un article en el qual no se nos convidi a donar la nostra opinió quan es fan especulacions tan greus com dir o donar a entendre que la nostra cooperativa pot tenir problemes econòmics i com si no tenguéssim activitats, opinions que volem rebutjar.

I per posar uns quants d'exemples de les activitats de la nostra Cooperativa, i davant la problemàtica que plantejava el no tenir menjar per als animals, nos

preocuparem, i varem esser els pioners a dur "orujó" i alfals "ensilat" de la península, cosa que ha fet que molts de pagesos del nostre terme hagin pogut donar menjar als animals a un preu més assequible que el pinso. Altra activitat desenvolupada ha estat adquirir ametlla als socis que l'han volgut entregar. També comptam amb la secció carn, on la seva finalitat és la recollida dels animals per a la seva venda als carnisers sense passar per intermediaris, i volem assegurar que els resultats han estat molt positius i els socis se senten molt satisfets perquè obtenen un millor preu a un producte majoritari en el nostre poble, activitat que desenvolupam conjuntament amb altres de cooperatives, formant amb això la Unió de Cooperatives amb implantació dins tot Mallorca.

També volem recordar que la nostra situació econòmica fins a aquests moments ha estat positiva; ja en el primer any de constitució tancarem el Balanç amb beneficis, i tots aquests altres anys hem tancat positivament sense tenir la necessitat en cap moment d'haver de recórrer a crèdits.

Tota aquesta activitat i bona marxa econòmica ve donada perquè els nostres socis no escatimen hores per la cooperativa, sent conscients que aquesta feina es fa cara a aconseguir una cooperativa forta, per a tots els pagesos, sense distincions de cap casta.

Consell Rector de la Cooperativa Agrícola i Ramadera.

La seva incorporació al servei s'efectuarà en dues etapes

La Policia Municipal compta amb deu auxiliars de temporada

(Equip de Redacció).- El primer torn dels nous auxiliars de la Policia Municipal ja ha entrat en servei i la intenció del Consistori és que, coincidint amb la temporada alta del turisme, la totalitat dels deu afectius reforcin la plantilla. Vint-i-sis han estat els aspirants que es varen presentar a l'examen per cobrir aquestes places per un període de sis mesos.

La llista dels aprovats, facilitada pel Consistori, és la següent: Rafel Ferragut Catany, Joan Mulet Sans, Joan Rebassa Sastre, Angel Risueño Ramon, Francesc Xavier Moragues, i Rafel Caldentey Llompart. A aquests sis que varen superar la prova de mèrits, cal afegir els quatre de l'any passat: Miquel Guerrero Martín, Miquel Triay Sintes, Catalina Marí Rigo i Catalina Servera Pou. Aquests darrers han gaudit del privilegi de no haver de superar l'examen de qualificació. A tots, els han subscrit un contracte temporal, pel plaç de sis mesos, d'acord amb el conveni col·lectiu de la construcció en el seu apartat aplicable als guàrdies jurats.

OPINIONS DIFERENTS.

Com ja va passar amb la contractació del personal per a la guarderia Municipal i el seu corresponent examen de selecció, la polèmica està novament al carrer amb el sistema adoptat per cobrir les deu places d'auxiliars de la Policia Municipal. Segons sembla la discrepància d'alguns sectors del Consistori es va centrar en la dispensa atorgada als quatre "veterans" de l'any passat.

Al final, va prosperar la proposta presentada pel grup municipal d'UM i es va aprovar el reconeixement dels "mèrits adquirits" i així el lot dels quatre que ja treballaren abans varen passar directament a la llista d'incorporats. Les

opinions contràries estimaven que, si bé podien comptar amb alguns avantatges —no necessiten període d'adaptació, ja coneixen qualcom de la policia municipal i ja tenen uniformes— aquestes es podrien haver adoptat, reflexades com a puntuació en la qualificació però haurien d'haver complit el tràmit de l'examen igual com la resta d'aspirants.

L'EXAMEN.

Quant a l'examen de classificació, es pot afirmar que no oferia massa dificultats. Va quedar limitat a una prova escrita. Un dictat, alguns problemes així com l'elecció d'intermediaris —tant de Lluçmajor, com de S'Arenal— per acudir a prestar un servei en un punt concret davant d'una crida urgent. Malgrat tot, aquesta redacció ha pogut saber que el nivell aconseguit no va ser precisament brillant.

Les facilitats de l'examen contrasten amb les exigències demostrades per altres Ajuntaments de l'Illa a l'hora de cobrir les places de Polícies Municipals. Com exemple, podem esmentar el Consistori ciutadà que inclou un complet questionari de cultura general més unes proves d'aptitud física que entranen dificultats notables per als

aspirants.

No val, idò, l'excusa que la contractació és només temporal, ja que si continua la política "drets adquirits", i en un plaç no massa lluny els policies de temporada poden passar com a efectius a la plantilla i els ciutadans llucmajorers també tenim el dret a comptar amb una Policia Municipal tan preparada com la de Palma, ja que s'ha d'enfrontar amb els mateixos problemes de vigilància i de tràfic i tenim també zones comunes de proble-

màtica turística.

Els responsables municipals han de connectar amb l'opinió popular i tenir presents allò que diu "No basta que la dona del Cèsar sigui honesta sinó que també ho ha de semblar". D'aquesta manera s'evitarien comentaris maliciosos sobre suposats dinars o la concessió de pressumptes privilegis ja que sobretot els membres del Consistori han de tenir ben present que han estat elegits per administrar una empresa que és patrimoni de tots els ciutadans.

SOM LA RADIO QUE MES S'ESCOLTA

Una ràdio en la qual tu tens veu. I vot. Que informa i entretén. Aquesta és la ràdio que feim a RADIO POPULAR. Una Ràdio amb els micròfons oberts per tu les 24 hores del dia. Una ràdio amb més de 700 professionals fent programes per a tu. Programes realment populars. Programes per escoltar i parlar. RADIO POPULAR.

O.M. 1.224 KHz
F.M. 97.5 MHz.

RADIO POPULAR

LA RADIO ENCESA

Disfressats. . .

Estic content, estic content que una festa com els darrers dies de Carnaval, tan arrelada dins el nostre poble (Poble de Mallorca, Poble de les illes, Poble de la Mediterrània, Poble dels Països Catalans) torni a sortir al carrer.

Festa arrelada molt més enrrera que la nostra civilització cristiana-occidental; que, passant per les saturnals romanes, connecta amb arrels ancestrals de l'home, amb les celebracions dels cicles de les estacions, dels ritmes lunars, amb la necessitat i el desig de fer regnar, maldament no més sigui per uns dies, la voluntat i el joc i el somni sobre l'aspra i tan sovint tenebrosa realitat quotidiana, realitat social d'imposicions i renúncies que la festa prova de subvertir. Anc que sigui amb una subversió provisional, casolana si voleu, d'homes vestit de Mata-Hari i virginals donzelletes disfressades de bojeador.

Festa que ve d'un temps on la realitat era oposada al somni, on la societat era repressiva i

alineadora, com ho són ara mateix en edició corregida i augmentada via satèl·lit, transnacionals i missils. Però d'unes societats que havien trobat mecanismes per a alliberar la pressió de les il·lusions impossibles i els instints desviats de maneres molt més individualitzades i crítiques que insultar o agredir àrbitres o deixar que ens visquin per delegació televisiva.

Es cert que el Carnaval no existiria sense la Quaresma. Que el regnat de Carnestoltes és com una excepció que justifica la norma dels dies grisos i obligatoris. Que no s'ho paga sentir quatre dies la pell de la llibertat i després tot l'any vestir la disfressa obligatòria que la societat ens imposa, d'una normalitat que si ens aturam a pensar-hi sense prejudicis resulta, així mateix, ben anormal; d'una realitat que cada cop fa més evident el seu enfrontament radical amb l'ordre de les coses, de la natura.

Així i tot preferesc

aquestes formes d'expansió, que ens permeten recordar, presentir, quasi tocar per un moment la utopia que aquests altres pseudo alliberaments d'això que s'ha vingut a anomenar "vida moderna", descàrregues, absorcions de violència prefabricada en píndoles que ens allunyen encara més de la pràctica de l'individualitat críticament integrada amb el medi —però perquè el medi permet l'equilibri, no a cops de bota militar o a empentes de manipuladors, mitjans de comunicació al servei dels de sempre.

Sí, per tot això que he provat, molt superficialment i incompleta d'explicar-vos, m'agrada que el món màgic i somniat del Rei Carnestoltes torni a viure als nostres carrers per una estona.

Maldament també es disfressi el nostre idioma, i no per ganes de bulla, sinó a força de no poder disfressar ignoràncies individuals que són reflexes concrets de pèrdues col·lectives, com és el cas del sempre imponderable presentador del concurs de disfresses infantils del Dijous jarder a Plaça; Allà, en Joanet Sales, Na Margalida Obrador, En Damianet Torres, amb els números cent-vint-i-quatre, quaranta-set o vuitanta-dos, anaven disfressats de "Torero", "Dama de Corte", "Arquelin" (sic), si hagués estat dia teiner també per a la llengua supòs que haurien anat vestits de matador de braus, de Dama de Cort o d'Arlequí, però...són coses de disfressats...

Critic també un fet: cada cop es veuen més nins disfressats a cop de capacitat adquisitiva (i afany de "quedar bé") dels pares, enlloc de a força d'ima-

ginació. Ho vaig poder constatar, i segur que no vaig esser l'únic, tant al concurs esmentat, com a les improvisades ruetes de grups de disfressats visitant els familiars i coneguts que animen els horabaixes dels Darrers Dies Llucmajorers.

I el dissabte 3, la Rua. Moltes carrosses i disfressats. Tothom ha coincidit que va esser un èxit. I també molt de públic. Jo crec que massa públic: Quan vos decidíreu a deixar d'esser espectadors per a convertir-vos en protagonistes de la vostra festa? O és que, com el voltor engabiad del poema, ja heu perdut la capacitat de volar pels camins de la imaginació, a força de no exercir?

Es va notar un poc la manca de pràctica, a estones la Rua pareixia més una processó. Més? o manco, perquè la processó del Dijous Sant és a estones més festiva i truiosa que la mateixa rua (llavors direu que exager en parlar de la necessitat de la festa: en els fons, el poble, la gent tendeix a aprofitar qualsevol excusa, qualsevol fet per a subvertir-lo amb les armes de la bulla). Això em fa pensar que aquesta mancança de la Rua en pocs anys s'anirà resolent.

I acab dedicant una glosa als que diran que és exagerada la meua visió dels Darrers Dies i l'Esperit de Festa en general com a manifestació o presentiment de la Autopia. Es una glosa que, amb mínimes variacions, és coneguda a tots els països de parla catalana:

Carnestoltes moltes voltes
Nadal un pic cada mes
Pasqua tote les semanas
i Corema mai vengués.

Que així sia.

En Pau dels Cans

sa teulera

PLANTES D'INTERIOR I EXTERIOR
CENTRES - RAMS DE NUZIA
CORONES
FLORS I PLANTES DE TELA
DECORAM ESGLESIES
ARREGLAM TERRASSES I JARDINS

Carrer Campos 80 - Tel. 66 01 76
Plaça Espanya, 45 - Tel. 66 13 59

CERAMIQUES, VIMET, VIDRE
I PECES DE FANG

TALLER MECANICO
ANTONIO ROSSELLO

Navarra, 4 - 6 - Tel. 660928 - LLUCHMAYOR

SERVICIO DE PINCHAZOS
Y NEUMATICOS

La pagesia: llaurar

La meua intenció amb aquest article i tots els que vendran darrera és donar a conèixer la vida del pagès mallorquí amb la seva feina de cada dia.

Aquests articles més bé van dirigits als joves, que molts d'ells desconeixen aquestes activitats agrícoles, que als vells.

Al final de cada article hi haurà un apartat dirigit a aquestes persones que tenen qualque finca i desitgen sembrar algunes coses; aquest apartat ens dirà que podem sembrar o plantar cada mes.

Aquest mes començ amb la feina de llaurar, ja que ara és el temps de llaurar el guarets (terres en condicions per esser sembrades i no ho són).

La finalitat del llaurar és per tenir en condicions la terra a l'hora d'esser sembrada.

Antigament per llaurar s'empraven els bous; aquests animals estiraven una arada, la major part feta de fusta i era molt mala de manejar; el pareller (persona que s'encarregava d'anar a llaurar) aguantava l'arada amb una mà i amb l'altra duia les regnes (riendes); amb la mà que aguantava l'arada controlava la fondària dels solcs, també l'aguantava perquè no caigués i sobre tot per fer els solcs drets, tot això era molt miraculós en aquell temps, com ens demostra aquesta cançó:

Per esser bon boveret
has de fer bona llaurada
mena s'arada trempada

llaura fondo, prim i dret.

Després dels parells de bous vingueren els parells de someres; sorgí l'arada d'orelles que ja fou més bona de manejar que les d'abans, però el pareller encara l'havia d'aguantar i dirigir per poder fer els solcs així com diu la cançó d'abans, això suposava per a ell un gran esforç físic i acabar amb un bon cansament la jornada; a més tot depenia de dues coses: la primera és la saó, perquè si la saó no està a punt...

Si sa saó és carregada i s'arada mal present i es llaurador dolent no pot fer bona llaurada la segona seria si el parell és bo o dolent; si era bo tot anava molt bé, però si era dolent a més d'esser més mal de manejar calia la possibilitat que el veïnat te digués:

L'amo, deixau anar això
que someres són someres

per estalviar llenderes
no hi ha com un parell bo.

Els pagesos tengueren una major satisfacció quan aparegué l'arada amb rodes, que ja era més bona de manejar i més bona d'estirar pel parell; amb aquesta arada el pareller ja no havia d'aguantar el mantí (no n'hi havia), i ara parlant de mantí vos diré:

Mantí, dental i cameta,
forçat, espigó, teler,
reia, oreies, destraleta,
una arada se conté.

el pareller només havia de dirigir l'arada, aquesta duia una palanca per trempar la fondària, cosa molt important, i vet aquí el que feia l'amo de la possessió: L'amo va a sa llaurada de pareller en pareller per veure qual és qui té s'arada més ben trempada.

Com podem veure el llaurar en aquell temps era feixuc, cansat i lent; el pareller havia de caminar tot

el dia darrera el parell, amb una mà aguantava les regnes per poder dirigir les bísties i amb l'altra l'arada. En resum podem dir que el pareller fa el que diu la cançó: El pareller llaura llaura! llaura i fa el solc dret gira i guarda caure en arribar a sa paret.

Avui en dia aquesta feina s'ha modernitzat molt, amb un tractor tot queda resolt; els amos no passen pena per llaurar perquè l'esforç físic que havia de fer altre temps per poder controlar l'arada, avui en dia queda reduït a seure damunt el tractor i controlar-ho tot a base d'unes palanques que duu el mateix tractor.

Una tradició que encara es mantén és la de cantar mentre es llaura, i una de les cançons més coneguda del temps de llaurar és:

En Joanet llaurava
darrera un parell
li va sortir el dimoni
amb el nas vermell.

QUE PODEM SEMBRAR O PLANTAR AQUEST MES?

Dins la lluna creixent d'aquest mes d'abril és el temps favorable per sembrar o plantar tota classes d'hortalissa: com melons, carbasses, lletugues, tapareres, porros, cobombro (pepino).

Aquest mes és el temps d'empeltar d'escudet els presseguers (duraznos) també és l'hora de plantar arbres de totes les espècies, si no fa neu.

J. Socies.

BORN
COMERCIAL

ELECTRODOMESTICOS - TALLER DE REPARACIONES

Carrer d'es Born, 23 - Telef. 660636

LLUCMAJOR (Mallorca)

TENIM VIDEOS A BON PREU

SOBRE EL PROBLEMA DE LES AIGÜES DE LLUCMAJOR.

Llucmajor, març 1984.
Sr. Director de "Llucmajor de pinte en ample".
Senyor: Li suplic tenguí la bondat de publicar el següent escrit d'aclariment a alguns punts de la secció "Sa penya d'es Falcó" de març de 1984 núm. 31. Moltes gràcies.

Referent al problema de les aigües, me sorprèn, ja que conec l'autor, que no estigui ben informat i amolli opinions que me poden ferir ja directament o indirecta.

Vull que sàpiga que el Consistori franquista, que m'enorgulleix haver presidit, deixà el problema de les aigües ben resolt, pagat i ben aclarit quan va cessar l'any 1979.

Es varen rebre les obres sols "en pla experimental", com a prova, i va quedar pel següent Consistori, el democràtic, la "recepció provisional" i la "recepció definitiva", les dues armes poderoses per fer complir, com corresponien, les condicions establertes i més favorables per rebre les obres dignament.

Sa sap oficialment que la "recepció provisional" es va fer dia 4 de març de 1980, aprovada per la Direcció General d'Obres Hidràuliques i el dia 31 del mateix mes s'Ajuntament democràtic acceptà "voluntàriament" s'explotació en Pla Provisional.

Però... de la "Recepció Definitiva" no en tenim noves, ningú ho ha aclarit, fins ara, com es va fer, (si és que veritablement s'ha feta). Per tant, les armes que l'Ajuntament podia esgrimir en la defensa d'aquest cas, pels motius que sia, no s'han emprades o s'han emprades malament. Aques-

tes "Recepcions" constituïen l'arma millor i principal per obligar a deixar les obres ben arreglades i en degudes condicions.

Però... ¿Què ha passat? ¿Per què l'Ajuntament es fa ara càrrec?. ¿On són el Servei Hidràulic i "Dragados y Construcciones S.A."? ¿Per què aquesta Au de rapinya (es falcó) no es preocupa d'esbrinar el què ha passat o està passant?

Que quedi ben clar que els diners que s'empraren (més de 100 milions de llavors, preses apart) eren tots de l'Estat, com ara ho són els que s'empraren del Consell Autòmic. Les obres, totes pagades, es feren sense aplicar Contribucions Especials, circumstància que no s'ha donada a cap lloc.

Això és la veritat, i l'autèntica situació del problema.

L'Ajuntament franquista complí religiosament les seves obligacions i emprengué l'obra més important i difícil de la vida social i econòmica de la ciutat i que avui està disfrutant. Aquell Ajuntament ho va començar i els següents tenien l'obligació de acabar-ho.

Firmat: Gabriel Ramon

RONDAIES MALLORQUINES.

Un dematí vaig anar a una Casa de la Vila per fer una instància i em digueren que hauria de ser molt bo perquè de lo contrari no tendria cap possibilitat de fer res; i en ser enmig, han de ballar. Me cobraren cent i pico de pessetes i em digueren que tal dia a tal hora i a tal lloc; bono, es dia en qüestió jo m'hi present tot esmolat; tothom entrava, però ja no i quan acabava sa tirera que tenia davant i veient que no em deien res, li deman a "s'in-

dividu" a veure per què no em cridaven. Tan sols no tenien es meu paper a mà, i quan el trobaren me digueren que no me podia "examinar" per què no estic empadronat a la vila. Vaig insistir i lo que vaig aconseguir va ser que me diguessin que podia fer aquelles "proves" però que tantmateix no aprovaria. En una paraula que allà no tenia res a fer.

Som llucmajorer de sempre. Vaig néixer en es carrer de Bons Aires, núm. 21 -1er. i, dues cases més amunt d'aquí on hi havia es Forn d'es Mig Dia, m'hi batejaren, i confirmaren, per sa part religiosa. Vaig anar a ca ses monges, a ses escoles i quan va ser s'hora, a s'institut, i per altres raons me trob empadronat a Ciutat vivint a sa Plaça d'Es Nins a S'Arenal.

Lo que m'es estrany és que no fos un requisit indispensable ja que els únics que s'exigien eren es permís per menar cotxos i motos o una tarja de s'oficina d'"empleo" i ses dues coses les tenc, clar.

Per exposar un cas vos diré que a Ajuntaments com es de Ciutat s'hi pot presentar tot es penyal. I davant aquest fet jo pens en primer lloc que: s'Ajuntament de Llucmajor és més discriminant que es de Palma i em deman que si es fet que no posin com necessari aquest requisit a ses normes d'administració d'instàncies sigui per evitar que hi hagi gent que, com jo hagués fet, s'empadroni en es poble i sigui un possible contrincant dels que interessa que entrin, o si és degut a que an es de fora poble, se'ls pot discriminar.

Sa ràbia que tenc no és haver sortit o no, sino que me diguessin textualment: "te pots examinar però tammateix no t'aproverem". Senyor batle i companyia: no crec que això sigui manera de fer ses coses. Això no té nom o millor dir, en té però no el dic perquè

aquest paper el pot llegir qualque al.lotet i no importa que aprengui lo que no està a sa cartilla. I, si avui en dia encara feim ses coses d'aquesta manera, ¿on és sa democràcia? i ¿s'igualtat? i lo més flux que els puc dir és: seríeu dignes regidors d'es temps d'es règim ja que com aquells, sinó més, sou especialistes amb sa llei de s'embut.

Miquel Antoni Garí Vicens
ex-llucmajorer.

LA RESIDENCIA DE ANCIANOS DE LLUCMAJOR: PARALIZADA.

Todos sabemos que la sociedad nos prepara en el desempeño de una función útil, pero que nos quita casi todo al jubilarnos. Esto trae infinidad de problemas entre los que destacan, generalmente, la soledad y las pensiones insuficientes.

En su momento, una persona generosa cedió a Llucmajor un edificio para constituir en él una Residencia de Ancianos a cargo del Ayuntamiento. Puso una condición: Que estuviese terminada en cinco años. El día 8 cumplió el plazo y en la Residencia las obras se encuentran paralizadas por completo por falta de dinero (Durante un tiempo se trabajó lentamente por lo mismo). ¿Qué pasó con los 48 millones de pesetas del préstamo recibido para su realización?. Si estos millones cubrían calefacción etc... ¿Por qué no se ha podido concluir?

Parece ser que el Sr. Alcalde afirma que las obras continúan a ritmo lento, pero he podido constatar por distintas fuentes y comprobar yo mismo, que esto no es así. Estan paralizadas. La única realidad de todo esto, es que los jubilados y ancianos en general de Llucmajor se sienten defraudados y preocupados.

Un llucmajorer.

Xerrades de cafè

EL REGIDOR MAS DIMITEIX

-Ja tenim es consistori en crisi.

-I això?

-¿Que no saps que presentà sa dimissió es primer tinent de batle, en Miquel Mas, de S'Arenal?

-No, no ho sabia. No estic molt al corrent de ses coses municipals. Fins que no ho diu tothom no me'n tem.

-Idò, el Sr. Mas presentà sa dimissió de regidor, per motius, diuen, de salut.

-I què té?

-No ho sé. Però es metge diuen que li ha recomanat molta de tranquil·li-

tat.

-¿O no hi ha tranquil·litat en es nostro Ajuntament?

-Bé és ver que no saps res de s'Ajuntament d'ara!

-Ja dic que no estic molt al corrent.

-Idò convendria que anassis a qualche Ple i vories lo que és bo.

-I què passa en es Plens?

-Que hi ha una oposició, encapçalada p'En Tomàs Garcias que troba puces en es més nets.

-Però ets altres, no són majoria?

-No sé que dir-te es d'Aliança Popular pactaren amb Unió Mallorquina per fer sa punyeta an es socialistes, tenir es batle, i comandar.

-Tot me pareix, políticament, molt correcte.

-Sí, però, es deixebles de n'Albertí encara que siguin minoria, són es qui decideixen totes ses votacions i són més pocs segurs que unes cases que cauen.

-Aqueixa és bona!

-Vull dir que es tomben allà on volen i se'n foten de pactes. I com que es portaveu de s'oposició canta com un canari, de vegades se tomben a sa seva part.

-Bé, però que té que veure tot això amb sa dmissió del Sr. Mas?

-Que per agontar ses envistides d'uns i ses vel·leitats d'ets altres, s'ha d'estar molt bo de salut, física i mental.

-M'ho pintes molt gros..

-No, però vull dir que, esser regidor, actualment, no és cap càrrec o per anar a ses processons, com abans.

-Supòs que encara hi deuen anar...?

-Només es qui volen. I ja que parlam de processons, et diré referent a sa dimissió del Sr. Mas, que crec que sa processó va per dins.

-Què vols dir?

-Que es motiu no és de salut. Tots, quan dimiteixen, posen aquesta excusa.

-I quin és es motiu?

-Diuen que quan feren es pressupost municipal, va badar, i va deixar que es regidors estuejants de S'Estanyol, li prenguessin es milions destinats a S'Arenal.

-O no hi ha milions per ses dues parts?

-Sí, però molt desproporcionades. Figura't que mentre a S'Arenal, que té més de tres mil habitants, se destinen només uns tres milions, i a S'Estanyol, que en té seixanta, se destinen més del doble.

-¿I què faran ets estanyolers, amb tants de doblers?

-Han de fer un Poliesportiu per jugar a futbol.

-Si només hi ha xeixante habitants, hauran de jugar vells i joves....

Un que escoltava

Si té un problema de bellesa vingui, l'orientarem sense compromís;

i recordi: que depilar-se amb la depilació elèctrica es depilar-se una vegada per sempre.

GERMANES PUIGSERVER

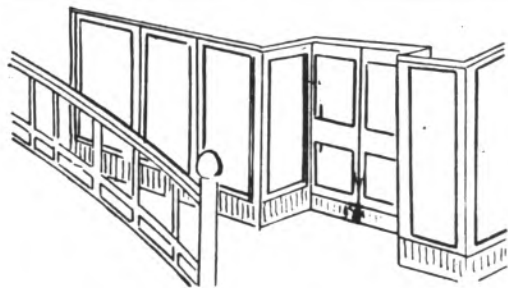
Orient. 3 - LLUCMAJOR
TANDES A CONVENIR TEL. 660287

Maderas Ramon, s.a.

ALMACEN Y OFICINAS:
Ctra. Llucmajor-Porreras, Km. 1
Teléfono 66 08 37
LLUCMAJOR (MALLORCA)

ALMACEN:
Cardenal Pou, 9 - Tel. 55 28 05
MANACOR

FERROS ARTÍSTICS I FORJATS

ESPECIALITAT EN TREBALLS D'ALUMINI

CERRAJERIA

Jaime Maimó

Villa de Madrid, 4
Avd. Carles V, s/n - Tel. 66 06 82

LLUCMAJOR
(MALLORCA)

Gent de la vila

Sor Isabel i Sor Catalina, missioneres a Ma

A Manchai, un petit llogaret del Perú, fa devers cinc anys, arribaren tres Germanes de la Caritat per dedicar sa seva vida a una gent necessitada de tota condició indispensable per viure com persones.

D'aquelles monges, dues han vengut temporalment a Mallorca: Sor Isabel Bonnín Bonnín, sineuera i que va estar cinc anys a Lluçmajor, i Sor Catalina Font Oliver, llucmajorera. Sa primera, dedicada an es malalts i sa segona, ets infants, que en definitiva són tant uns com altres, es que més ajuda han de menester.

-Com va ser es començament a Manchai?

-Hi vàrem anar per fundar una guarderia. Eren tres Germanes de la Caritat i estarem es set mesos primers a sa casa de s'hisendat o, com diuen ells s'"hacendado". Llavors, a través de Càritas, compràrem una casa de fusta, prefabricada i estaren tot un any a fer-la. Noltros ajudàrem i poc a poc vengueren es nins.

SA GENT DE MANCHAI
DESCONFIAVA.

-Com era sa guarderia?

-En un principi teníem tres nins. Teníem un matalàs, on els posàvem adormidets i de bon matí, a les 6 ja els mos deixaven. Els donàvem menjar, els arreglàvem... no estaven avesats a menjar amb cullera, menjaven amb ses manetes... Més envant en vengueren cinc més fins que actualment n'hi ha cinquanta-nou. Ses mares, a migdia, a les onze, venien a veure'ls: "Qué bien, qué tranquilo que está m'hijito!". Veien que estaven ben atesos i tornaven a sa feina.

-Tenguéreu moltes dificultats per adaptar-vos en aquella nova vida?

-Sí. Per dos motius, per sa gent i p'es clima. Mai no havien confiat es nins a monges, no n'hi havia hagut abans; no mos volien perquè se pensaven que anàvem a cercar doblers. Hem hagut de fer moltes assemblees, de més de dues hores, assegudes en terra, amb ells, s'acabava sa candela... quasi cada dia, per explicar perquè érem allà i què els agraria tenir: uns deien guarderia, d'altres, hospital... No se fiaven, no, de noltros;

com que els han explotat tant...! A poc a poc veren ses nostres intencions i arribaren a acceptar-nos.

S'altra dificultat grossa era es clima: hi ha mig any sense aigo i amb aquesta sequedat, quan s'aigo baixa de sa serra, duu una quantitat de moquits que donen molta febre. Totes hem hagut de pagar aquest tribut, encara que estàssim vacunades. Es primers anys es cultivava cotó i passava cada temps una avioneta que tirava un insecticida que mos afectava tant i tant que teníem diarrea i fins i tot havíem de jeure. A ells ja no els fa res. Mos degué costar devers un any aclimatar-mos.

TENEN UNA GRAN
CAPACITAT DE
SOFRIMENT.

També hi ha una altra casta d'animalets, que es diuen "pikis" que s'afiquen dins ses ungles d'es peus. Allà tots es ninets van descalços i com que trepitgen es fems d'ets animals, sempre tenen aquests insectes. Fan unes bolletes que s'han d'esclatar amb una agulla i fer-ho ben net perquè ben aviat tornen congriar. Després d'haver rentat es nins, els trèiem tots es "pikis" que podfem, amb s'agulla, llavors els posàvem mercromina. Es més grandets els treien tots sols: "no me duele", deien, perquè són molt sofrits.

-I, de quina manera vos arreglàveu, amb sa manca d'aigo, per rentar es nins?

-En haver dinat, devers les dotze, els rentàvem; i clar, preparar una bruola per cada un no podia ser, enca-

lèntia un poc d'aigua, una bruola grossa i un poc de sal com a desinfectant i tots els al.lots que hi cabien!

També els surten unes buranyes p'es cap, però tot això és manca de vitamines i d'higiene. Veus es nins grassonets, perquè mengen molta patata, moniato i xocla... Recollfem botelletes de vitamines i, juntament amb s'alimentació que procuràvem que fos bona, anaven tirant. Ja no hi havia tanta mortandat com an es principi que hi anàrem; cada quinze dies venia un metge, que treballava molt bé, i mos orientava. Es rector també mos donava medicines que anàvem a revisar a sa farmàcia.

-Quines feines feieu?

-Fèiem de tot: de metge, de comare... tot allò que se presentava. Una d'infermera, s'altra a sa guarderia, s'altra anava a comprar... una que estava amb noltros era mestra i feia escola i cobrava de s'Estat. Totes vivíem d'es seu sou.

-Com viu sa gent de Manchai? Heu vist molta misèria?

-Aquella gent viu molt malament, i de misèria, n'hi ha a voler. Hi ha una manca de cultura, de civilització... Si tenen un dobler, en lloc de comprar una cadira o una flassada, encara compren un poc de cervesa i fan una festeta. Ets aniversaris i es batejos tenen sa seva festeta i es seu ballet... ballar un poc i tenir una mica d'expansió està molt bé però de vegades és una llàstima perquè gasten es doblers i llavors no tenen coses més necessàries i això és sa ignorància. Sa gent és analfabeta en un noranta-quatre per cent.

Viuen en unes condicions ben tristes, en cases de canya, es sòtil fet amb pals d'eucaliptus i algunes esteres xapades (ve a ser sa canyissada d'aquí). Fan una mescla de terra, aigua, fems de vaca i palla, se'n diu "torta de barro" i en posen uns vint centímetres per

fer més consistència. N'hi ha d'altres que només tenen es damunts tapats amb saca i plàstics i alguns pals perquè es vent no els ho tomi.

RICS MES RICS A COSTA
DE POBRES MES POBRES.

-A què es dedica, aquesta gent?

-Viuen de ses coses que fan. Un temps feien feina a s'"Empresa" que es cuidava de fer sembrar allò que més li produïa, sobretot cotó. Treballaven de jornaleros i cobraven molt poc. Quan sembraven patates i moniatos, que allà es diuen "papas" i "pamotes", en haver acabat anaven a "la rebusca" i anaven espigolant perquè es cotó no els donava quasi res. Això, en principi era una gran hisenda però amb sa Reforma Agrària va passar ens mans d'unes empreses. Ara, aquestes empreses han donat a aquella gent una parcel.la però no la tenen en propietat, i aquesta parcel.la és tan grossa en proporció d'es temps que feien feina per a ells.

Hi ha una minoria riquíssima i una gran majoria de pobres. El Bisbe, a una concentració que hi va haver a Puebla ho va dir amb aquestes paraules: "ricos cada vez más ricos a costa de pobres cada vez más pobres". Hi ha una gran explotació per part d'es rics i no se comprèn que a poca distància hi hagi aquests extrems: unes cases precioses on es rics estiuetgen i a ca nostra hi ha sa misèria.

-Com és ca vostra?

-Es una casa de fusta i una portassa. Sa portassa, feta de toves, com que és llargueta la xaparen p'en mig, amb esteres i un tros era p'es cotxo (que li diuen "carro") i s'altre per sa guarderia. Però quan havien d'entrar es "carro" ja havíem de retirar llitets i era un desordre. Més envant, en es corral, a sa part de darrera, férem una porxada com a rebost i una sala que

nchai

és en aquests moments sa guarderia en si.

De mobiliari, començarem amb unes cadiretes de fusta molt senzilles que varen ser molt apreciades i llavors un parell de bresos amb un matalasset d'espuma i ets infants, de tot d'una no hi volien dormir, s'estimaven més dormir en terra damunt sa flasada perquè hi estaven avesats. Allà sa gent pateix molt de mal de cap a causa de ses inclemències d'es temps i trobarem que havíem de cuidar ets infants a fi d'aliviar un poc ses mares, que fan tanta feina com ets homos, i tornen velles molt prest.

-Amb quina situació es troba sa qüestió educativa?

-Hi ha escoles a partir d'es sis anys però es problema és que es troben enfora d'aquests llogarets i sa majoria d'al.lots en lloc de començar an es sis anys, comencen quan en tenen devers vuit.

Per ensenyar-los de grans a llegir i a escriure és molt difícil. Ensenyar-los com s'escriu "pato-pata", aquestes coses tan senzilles, no hi ha manera. A més hi ha una altra dificultat perquè pronuncien diferent de noltros; per exemple a sa banda de sa serra fan sa E per sa I i diuen "espenas" per dir "espinas". Una dona deia: "no tengo plata para com-

para los óteles" i noltros dèiem "¿què serà això? i varen ser ets "útiles", allò que es nin necessitava per anar a escola. Fins i tot una mare va matar sa vaca per vendre sa carn i poder comprar ets "óteles" an es nin.

-Quines diferències heu notat amb sos cinc anys d'estar a Manchai?

-Moltes aiximateix. Arribarem a acompanyar durant uns tres mesos a un parell de joves an es poble de més aprop, Machacama, per continuar ets estudis. Això de sa parcel.la que els ha donat s'"Empresa" tampoc no hi era an es principi i aquella gent s'ha educat una mica més, han après d'anar un poc més nets. Ara han quedat tres monges més i va venir una dona plorant que mos deia: "madrecita, y ahora, ¿quié n cuidarà a los enfermos?" i "quié n se levantará por las noches?" Els fèiem entendre que ses altres ho ferien igual o millor que noltros. Han arribat a apreciar-mos de bon de veres.

FEIM AQUESTA FEINA AMB MOLT D'AMOR.

-Mos agradaria que mos contàssiu algunes anècdotes.

-N'hi ha moltes per contar: de vegades mos duien es nins molt dematí i feia molt de fred i els posàvem dins es llit amb noltros.

Nins que sa mare no els pot cuidar perquè comença sa feina molt prest: els duen en es coll, en una espècie de mocador que es diu "la montada": tot d'una que es nins veuen un pedaç en terra ja el duen a s'esquena i dins, sa pepeta... Són records molt agradables perquè hem fet sa feina amb molta il.lusió encara que enyoràvem sa família. Es records més desagradables són es tremolors ("temblores") que durant s'octubre solen ser freqüents i encara que no han estat molt grossos t'assusten molt. Un va arribar fins an es quart grau i mos va tomar es relloige. Es primer que sentírem vàrem tenir temps de sortir defora després d'anar a cercar una nineta, na Cristina, i anàrem a sa canxa; és aconsellable sortir de sa casa.

A na Cristina la mos dugué son pare, sa nineta tenia tres dies i sa mare els havia abandonat. Era petitiíssima i noltros no estàvem apropiades per tenir infants tan petits però sor Riera va dir: "Catalina, què hem de fer?" Mos miràvem i aquell pare mos va semblar sant Vicenç entregant el Bonjesús. La suràrem de suc de pastanagó perquè tota sa llet li queia malament i Sor Riera la tenia amb ella dins sa cambra... ho va saber, què era tenir un infant!

També recordam amb molt d'amor es primer

Nadal perquè ningú no recordava d'abans cap funció de Nadal o de Setmana Santa.

Un bon dia, vengueren un grup de joves limenys estudiants a una universitat nordamericana i es varen interessar per sa nostra tasca demanant-mos què necessitava. Després de dir que ens mancava una cuina, a's cap d'un parell de dies mos dugueren una cuina de quiroseni, que ve a ser un petroli d'aquí i més tard, com que els havíem mostrat es coberts que teníem i això que no eren mostradors, mos regalaren una vaixela amb plats, tasses i tassons. Havíem fet, a sa Universitat unes competicions esportives i menjars peruans i es fons econòmic va ser per obres de beneficència. Càritas els va aconsellar que mos duguessin algunes coses perquè n'estàvem molt necessitades. També dugueren caixes de cotó i medicaments que mos varen anar beníssim. D'es rics, quasi no hem rebut res mai; en canvi es pobres estan molt units. A veinat de ca nostra se morí una dona i es ninet va ser recollit p'es veinat.

Noltros, allò que demanàrem, des d'aquí és que sa gent que té més possibilitats en tot pregui perquè sempre n'hi hagi de disposats a dedicar part de sa vida an aquesta gent que necessita tant.

C. Font Rangel.

Lluís Llach

El somriure i la revolta

Lluís Llach tornarà a ser prest entre nosaltres. La seva veu, la seva música, la seva actitud convocaran altre cop una munió de seguidors a la convocatòria que permet —en paraules d'un crític— que “el cor es mogui pel fràgil gest de la bellesa”.

“Provocador d'entusiasmes”, “Força enlluernadora”, “Cant d'amor a la llibertat”, “Veu dissident”, “Testimoni del poder del cant”, “Talent segur d'autor i de músic”,... són els títols que li ha dedicat la premsa francesa i italiana, segons puc consultar en un dossier que tenc a mà: per als textos i per a les melodies de Lluís Llach no hi ha fronteres.

Avui enera queden els dies en què aquell estudiant de la vila de Verges va iniciar-se en el món de la Nova Cançó. Era l'any 1967 quan, a 19 anys, va entrar a formar part dels Setze Jutges, grup heterogeni de cantants i d'intel·lectuals que l'any 1961, gairebé en la clandestinitat de les catacumbes, varen iniciar el moviment de la Nova Cançó per reivindicar la identitat cultural i lingüística dels Països Catalans.

Llach va ser el darrer a integrar-se dins els Setze Jutges. Al costat seu, hi figuraven veus tan destacades com les de Pi de la Serra, Joan Manuel Serrat, Guillermina Motta i Maria del Mar Bonet. També Raimon, pel seu cantó, llançava al vent les seves creacions i assolí els màxims cims de cançó compromesa amb la transformació de la societat.

Mancats de la tasca d'aquests artistes, la resistència a l'opresió franquista hauria estat més difícil, car, de fet, amb la cançó es va popularitzar la llengua com a vehicle cultural de masses, amb la cançó es difongueren els poemes clàssics i moderns, i la cançó, de cada vegada més, esdevenia arma de combat contra la dictadura. Joan Fuster, l'intel·lectual valencià que amb gràcia i sor-

negueria, posa el dit a la plaga: “No s'haurien d'enganyar els senyorets de la política que ara circulen en les llistes electorals: sense la “Nova Cançó”, res no seria com és, de cap a cap dels Països Catalans”.

Dins la línia de cançó compromesa Lluís Llach és autor de peces tan representatives com “L'Estaca” i “La Gallineta”, autèntics símbols de combat, posteriorment “adoptats” també a Grècia i a Polònia. L'actitud compromesa li valgué, a Lluís Llach i a altres cantants, les iras dels governants. Per això, el 1970 hagué d'exiliar-se per espai de quatre anys. Les paraules de Fuster són contundents: Llach “pateix quatre anys d'interdicció governativa, per part del senyor Fraga, pintoresc ministre feixista, víctima d'una estranya paranoia catalanòfoba de la qual encara no s'ha guarrit. Els Fragues passen, els Llachs perduren: entre altres raons, perquè els Fragués només saben prohibir, i els Llachs troben un truc per no deixar de cantar, i de cantar amb insolència”. Encara el 1975 va sofrir una retenció i la prohibició de la seva obra dins tot l'Estat Espanyol.

Però, durant el franquisme i després del franquisme, la cançó de Llach pren també altres matisos i altres registres. Es fan

present dins la seva obra l'exaltació de l'amor, la companyonia de Laura, la decrepitud del vell, la topada amb la mort, la verdor de les vinyes vora el mar, la immensitat blavosa de la mar, la bellesa d'uns ulls, la nostàlgia del món infantil i vilatà de Verges... Lluís Llach estima la vida i en sap treure espurnes de poesia a partir dels més mínims detalls. Per això canta:

Jo no estimo la por, ni la
vull per a demà,
no la vull per a avui, ni
tampoc com a record;
que m'agrada el somri
d'un infant vora la mar
i els seus ulls com un ram
d'il·lusions esclatant.

Però mai no deixarà de proclamar la identitat nacional ni abandonarà la seva encesa passió per la llibertat. Llach continua sempre vigilant i, davant la prostitució dels valors democràtics, sap exclamar que

No és això, companys, no és
això,
ni paraules de pau amb
garrots
ni els comerç que es fa amb
els nostres drets,
drets que són, que no fan ni
desfan
nous barrots sota forma de
lleis.

perquè sap que només reivindicant la utopia i negant-se a abaratir els somnis, l'home pot endinsar-se pels

camins de la plentitud. L'actitud que adopta Llach és ajuntar el Somriure amb la Revolta perquè, com ell mateix ha declarat, “la vitalitat, el desig, l'humor són més revolucionaris que la frustració”.

La darrera producció de Lluís Llach té per títol “T'estimo”, tema amorós que dedica al públic. Al llarg d'aquest treball es fa patent l'impuls vitalista d'“aprendre a estimar-se la vida” i d'exclamar que ja n'hi ha “prou de renúncies mediocres que no ens permeten la història dempeus”. D'altra banda, davant les agressions de les grans potències, el cantant s'acosta al moviment pacifista actual:

Feu-nos valents, fills
d'Hiroshima
des del terror del vostre

infern
per una humana convivència
Pel somni ingenu de la pau.

Potser, però, que el poema més bell i emotiu sigui el que proclama l'expressió de la “fraterna llibertat” i de la “lliure fraternitat” que uneix els pobles dels Països Catalans amb els de Llatinoamèrica, uns i altres engrescats en una lluita per l'alliberament: Lluitem aquí en el nostre temps i espai petit com primer pas vers un món volgut infinit i perquè l'arbre no fruita

sense rels
així nosaltres busquem el
dret a ser,
el nostre vell camí i l'únic
que ens permet
i l'únic que ens permet
d'entrar en l'univers.
I ens agermanen enllà dels

oceans
els ulls que ploren pel plor
de tants infants.

La solidaritat dels Països Catalans amb Nicaragua: Xile, Argentina, El Salvador, Uruguai... no podria trobar més bella expressió que la música i la paraula de Lluís Llach.

Maties Garcias.

Lluís Llach actuarà a l'Auditori de Palma durant els dies 19, 20, 21 i 22 d'Abril.

Viatges, transports, comunicacions...

Gairebé sempre el principal problema del distret copiador de llistes és el de l'elecció. Es fa difícil vertaderament escollir entre els abundosos materials que els prestatges curulls LA RACONERA li ofereixen un tema o temes que puguin copiar l'interès del lector pacient i amable de cada mes (si és que existeix tan improbable persona).

Però al cap i a la fi les paraules hi són, barrejades amb el polsim i la fullaraca, oblidades vora llapissos sense punta, tinters sense tinta i llibres arnats que sembla que mai ningú no ha obert... I si, per afegitó, a aquesta invitació dels mots hi sumam que a hores d'ara el mes d'abril s'obri amb la primavera just encetada, amb la promesa d'uns dies de vacances, amb el plaer del passeig possible i de les sortides a la fruïció del sollet plaent dels diumenges... i qui sap si fins i tot amb l'esperança d'algun viatget (d'estudis, amb la família, o amb la il·lusió si altra co-

sa no permet l'estat anímic del nostre deprimat compte corrent) ja tenim justificat, encara que sia parcialment, el títol d'aquest mes.

Un advertiment abans de començar a descabdellar el fil del nostre rum-rum: a la llista de paraules relatives a transports, viatges o comunicacions és ben segur que hi notareu —algú ha escrit que “el silenci clama”— a faltar mots referits especialment al cotxe (o vehicles en general) i a les seves parts, és degut aquest buit a que el copista es reserva el dret de parlar-ne específicament en una altra ocasió.

I dit això podem passar a uns comentaris que, si Déu ho vol, estaran enllestits en un SANT-I-AMEN (encara que seria preferible que hi estassin “en un no res”, “en un tres i no res”, “en un dir un amèn”, o si es vol esser una mica recercat, “en un zac”)

Hauríem de fixar la nostra atenció en un mecanisme, que de manera inconscient, ens aconduïx a malparar les nostres paraules, **modificant** algun element propi llur i fent-los

perdre la seva personalitat catalana (això, lògicament, per influència malsana del castellà). Vegem-ne alguns exemples de la temàtica que avui ens entretén: nosaltres, habitualment deim “ACCELERAR”, quan correspondria “**acelerar**”, en conseqüència per simbiosi (antinatural) amb el castellà mutilam el nostre mot d'un fonema i enflocam una bona “castellanada” als qui ens escolten (si és que ens escolta **algú**, cosa poc probable); metamorfosi un xic més complexa sofreix el mot nostre “**ancorar**” (o el seu primitiu “**àncora**”) per realitzar-se com a “**ANCLAR**” (o “**ANCLA**”) però la malformació a que el someten es parenta (i consanguínia) d'aquella que dèiem; en el cas del mot “**ADUANA**” el castellà ens ha fet generosa donació d'una A i la nostra mísera i perifèrica llengua, sempre desitjosa de créixer (per bé o per mal) ha enviat a porgar fum l'esquifida “**duana**” tan correcta i tan digna però tan insignificant ella; el mateix cas tenim a “**ANDEN**” per “**andana**”, a “**LANXA**” per ...; “**METRO**” per... i un cas particular (que no hem posat a la llista però que ens plau considerar) la pronúncia de **TXÓFER** en comptes de “**xofer**” com hauria d'esser.

Atenció doncs a aquestes **modificacions** de les nostres estimades paraules. Són un perill ben seriós perquè, com una malaltia, llavoren a poc a poc el nostre lèxic fins a fer-lo miques. Si ho trobau exagerat mirau una dotzena d'exemples a correu (escriurem la forma

correcta entre parèntesi): **ACENTUAR** (accentuar), **AUMENTAR** (augmentar), **BALLENA** (balena), **HEREDAR** (heretar), **ORQUESTA** (orquestra), **PILDOLA** (píndola), **SOMBRA** (ombra), **SUR** (sud), **ABOGAT** (advocat, o misser, ja ho sabem), **ALEMAN** (Alemany), **CAUDAL-ALES** (cabal, cabals), **IMPRENTA** (impremta) i així successivament en una sèrie tan, tan llarga com aquella no gens enyorada Quaresma d'antany.

Aquests castellanismes normalment són difícil de descobrir en no esser en alguns casos ben clars que hom ha anomenat “**mots catalans castellanitzats per la cua**” als quals, evidentment, l'acabament els delata (exemples de la nostra llista: **METRO**: metre, **PACAIDES**: paracaigudes, i alguns altres que el copista vós convida a cercar, ara que s'han acabat els espàrecs). En altres casos, que són majoria, només podem recórrer a l'observació (amb esment a la fonètica de les vocals i altres indicacions fetes a LA RACONERA) i la comparació a través de la lectura en català i el seguiment d'emissions àudio-visuals en la nostra llengua (per altra banda tan poc freqüents i tan deficitaris des del punt de vista qualitatiu, encara que hi ha excepcions dignes d'esser enaltides i esforços reals elogiabls).

Per ara, prou reflexions i encetem (si ja no ho hem fet) la lectura serena i pausada de la llista d'aquest mes. Aquesta lectura, cal que ho remarquem,

Materiales Construcción

Amengual

DISTRIBUIDOR DE CAOLITA

ALMACEN:
Ronda Migjorn, 154
Teléfono 66 09 59
LLUCHMAYOR (Mallorca)

RESTAURANT

GRAN VIA

NOCES - BANQUETS - COMUNIONS
I BATEJOS

Informació: 66 03 17

no pot esser passiva i panx-
contenta, perquè si és així el
seu propòsit i el de totes les
seves germanes anteriors (i
posteriors, si és que
així d'convé) haurà resultat
estèril. La nostra lectura ha
d'esser dinàmica, provocati-
va, un ajut a l'autocorrecció
i a l'empenta, i això en-
cara més si es pensa que
(no sé si pecam de desig o
de candor) comencen a co-
lombrar-se a l'entrellum uns
dèbils raigs de llumenaret
blau d'una tímida avançada
en el camí de la normalitza-
ció, sembla que el vent ter-
ral ens porta algun feble
hàilit d'interès per part de
certes institucions, que
creiem anquilosades en
aquest aspecte, envers la de-
fensa i el redreçament de la
nostra llengua. Si volem que
tals espines i suaus ventijols
esdevinguin flama viva i ter-
bolí punyent haurem d'es-
ser nosaltres qui revifem el
foc i deixem les nostres por-
tes obertes de pinte en am-
ple al fibló renovador.
Que així sia!

Barbarisme forma correcta
Accelerar . . . . . accelerar

Acorassat . . . . . cuirassat
Adelantar . . . . . avançar, passar
 . . . . . davant
Adiós . . . . . adéu, adéu-siau
Aduana . . . . . duana
Aéreo,-a . . . . . aeri,àeria
Aminorar . . . . . minvar
Anclar . . . . . ancorar
Andén . . . . . andana
Apeadero . . . . . baixador
Apressurar-se . . . . . fer via,
 . . . . . apressar-se
Arranque . . . . . arrancada
Assafata . . . . . hostesa
Atasc,-o . . . . . embós
Aterrissar . . . . . aterrar
Atrassar . . . . . retardar-endarrerir
Automóvil . . . . . automòbil
Avión . . . . . avió
Barco . . . . . vaixell, vapor,
 . . . . . bastiment, nau, navili, etc.
Bordo (a...) . . . . . a bord
Botar (una nau) . . . . . varar
Camión . . . . . camió
Carga . . . . . càrrega
Cargament . . . . . carregament
Carretilla . . . . . carretó, carrereta
Catxarro . . . . . trasto
Cercanies (tren de...) . . . . . tren de
 . . . . . rodalies
Cotxo . . . . . cotxe
Crucero . . . . . creuer
Desembarcadero . . . . . desembar-
 . . . . . cador
Despedida . . . . . comiat,
 . . . . . acomiadament

Despedir . . . . . acomiadar, donar
 . . . . . comiat
Despedirse . . . . . acomiadar-se,
 . . . . . prendre comiat
Embarc . . . . . embarcament
Embarcadero . . . . . embarcador
Fletar . . . . . noliejar
Flete . . . . . nòlit
Helicóptero . . . . . helicòpter
Ida i vuelta . . . . . anar i tornar,
 . . . . . anada i tornada
Jinete . . . . . cavaller, genet
Kilómetro . . . . . quilòmetre
Lanxa . . . . . llanxa
Macuto . . . . . sarró
Mercancía . . . . . mercaderia
Metro(longitud) . . . . . metre
Motxila . . . . . motxilla
Navío . . . . . navili
Paracaides . . . . . paracaigudes
Paracaïdista . . . . . paracaigudista
Rapidès . . . . . rapidesa
Remolque . . . . . remolc
Reparto . . . . . repartiment
Retràs . . . . . retard, endarrerir

. . . . . ment
Retrassar-se . . . . . torbar-se
Rompeolas . . . . . escullera
Rumbo . . . . . rumb
Salvoconducto . . . . . salconduit
Sarpas . . . . . salpar
Satélite . . . . . satèl.lit
Submarino . . . . . submarí
Tanque . . . . . tanc
Telefonar . . . . . telefonar
Teléfono . . . . . telèfon
Telégrafo . . . . . telègraf
Telégrama . . . . . telegrama
Tonelatge . . . . . tonatge
Tràfic (anar i venir de
 . . . . . gent, vehicles, etc
pels carrers) . . . . . trànsit
Transbordo . . . . . transbordament
Trasladar . . . . . traslladar (i
 . . . . . derivats)
Velero . . . . . veler
Xoque . . . . . xoc, topada.

Març, 83

CA'N MATIES
BAR - RESTAURANT

TAPES VARIADES
BERENARS

C/. Campos, 1 - LLUCMAJOR

Sabates Can Gramet

VENDA DE MOSTRES
PARELLS SOLTS

C/. Bisbe Taixaquet, 6 - Tel. 66 03 74
LLUCMAJOR

PERRUQUERIA
FINA

C/. D'és Vall, 49

FOTO CLAR
Perfumeria

Reportatges, Fotos d'estudi
carnets. . .

OFERTES EN CAMERES FOTOGRAFIQUES
VENDA DE CARRETES. . .

C/. Nou, 8 - Tel. 66 06 32 (LLUCMAJOR)

Des de la falconera (Gràcia) he pogut observar una i altra vegada com a una finca del camí de Cala Pi, periòdicament hi surt una columna de fum negre i contaminant que certs dies que les condicions meteorològiques no la deixen elevar, arriba arran de terra, fins les immediacions de l'encreuament de la carretera de S'Arenal amb la via del tren. El "xatarrista" propietari de la finca que es dedica a dur gomes des de Ciutat per cremar al nostre poble, actua impunement, sense que els serveis de sanitat de l'Ajuntament facin res per aturar-lo.

***

Fa cosa de dues setmanes el fum va arribar a ca meva, venia de més aprop, de la font d'en Batle on un cotxe d'uns francesos es va encendre. Els pobres cerquen, com molts d'altres estrangers, el camí per anar al puig de Randa i a causa de la manca d'indicadors pels que vénen a S'Arenal, varen prendre el camí de sa Musola. Amb so mateix comprar disc de circulació, que per tan poca cosa serveixen, ¿no podrien, a l'Ajuntament, incloure-hi els indicadors que fossin necessaris perquè els que tinguin necessitat de creuar el poble sàpiguen per on han de sortir!

***

La destrucció de la bellesa del cap del nostre terme cada dia és més patent. De passar per un camins on la vista es podia deleitar amb la bellesa del paisatge llunyà o amb la rusticitat d'una paret de pedres o amb el mimetisme amb l'entorn de les de marès. Estam anant a marxar forçades a haver de passejar per

dins un tub (camí) amb una murada de bloquets de for-

migó. La norma municipal que ho prohibeix és com tota la qüestió urbanística: "paper banyat!" A pesar de les moltes comissions supervisors dels responsables d'urbanisme que es mun-

***

Hi ha pobles on, davant la manca de llocs de treball, els Ajuntaments quan tenen feina per donar ho fan seguint el criteri que tots els ciutadans que estan suficientment qualificats tenen el mateix dret a ocupar el lloc. Si no n'hi ha per a

tots, el proper any els que quedaren defora són els primers. El nostre Ajuntament no és partidari d'aquesta política equitativa. Si se segueix per aquest camí, l'any que ve no hi haurà proves per cobrir les places de policies municipals. Estaran cobertes pels drets adquirits, imposibilitant, d'aquesta manera que persones tant o més necessitades i, fins i tot, més adequades que aquestes puguin arribar a aquest lloc de feina.

AUTO ELECTRIC

Barcelona

Pedro A. Mataró, 12 - Teléfono 66 01 70
LLUCHMAYOR (Mallorca)

Conducir bien con Bosch.

Vea claro con Bosch.
Bosch fabrica para todos los tipos de autos. Es un barrido especial. Y todas las gomas de barrido tienen un doble canto: el superior que elimina hasta el velo más fino.

Arranque a la primera con Bosch.
La generación de baterías Bosch fuerza en el arranque durante todo el invierno.

Cuide su motor con Bosch.
Los kilómetros más tranquilos en la ciudad son buenos para el motor. La Terminal Super 12 Bosch, con su electroda central de cobre, alcanza más rápidamente la temperatura de funcionamiento y ayuda a que su motor funcione con seguridad.

Hágase notar con Bosch.
Bosch supervisa que sus alarmas son una instalación tan importante y así como pagó el tiempo de su instalación. Y ya sabe ante que sus necesidades avisan automáticamente, esta norma le puede evitar muchos sorpresas.

Duerma tranquilo con Bosch.
Alarmas Bosch aseguran su coche con un tono de alarma (requisito). Bloqueo automático del encendido. Protección de ruedas y de que no maniobren al coche, todo esto controlado por computadores. Se obtiene mediante una instalación adicional de Microtronic.

Calidad sin fronteras. BOSCH

OBERT TOTS ELS DIES

SERVEI DE BEGUES I MENJARS
DE QUALITAT A PREUS RAONABLES

Avinguda Carles V (Tel. 66 11 17) LLUCMAJOR

BAR - CERVESERIA

JAUME III

TAPES - BERENARS

Passeig Jaume III

LLUCMAJOR

ECOLOGIA:

per *Xanthium Spinosum*
I ARA?

Estimar la natura

Al començament sembla orgullosa, magestuosa, potent i salvatge, malgrat haver acabat de néixer si es compara amb les que hi ha a la resta de l'illa. Però també ja té la suficient força per a resistir i seguir on es troba, encara que hi ha hagut gent que ha volgut fer-la trocets per dur-la a altre bandes, i per cert... qui sap on duien aquelles petites i a la vegada grosses parts del seu cos?. No importa pensar-hi molt; als mollets per fer-los més grossos i més polits.

I per seguir la seva "bona" ratxa, podria dir, que ja no li queda cap llàgrima per donar a conèixer la seva tan desesperada situació, ja fa molt i molt de temps que no plou així com caldria.

Només li resta la seva veu, mitjançant els ocells... que ja n'hi deu haver ben pocs em sembla..., que llança un crit de "!!!NO PUC MES!!!" a qui vol escoltar, però com a Déu, son un parell els qui ho senten i, fins i tot són més pocs els qui es posen a actuar.

Arriba, no sé com, la seva desesperació a un grapat de persones, les quals es preparen i volen començar a lluitar en favor seu.

Ara, tot ha canviat, ja no sembla ni orgullosa, ni magestuosa, ni potent, ni salvatge. Ara és per a elles una "COSA" prou important, com per dedi-

car-s'hi.

De sobte,, sorgeix un interès que s'estén a tot el que fa referència a la NATURA.

Entenen que ja n'hi ha prou de fer el que, a un manat d'individus, els passa pel cap.

PER AIXO: La gent s'hauria de voler moure per anar poc a poc millorant la situació, hauria de pegar un crit més fort que el de les muntanyes i dir: i i BASTA!!!, i i AIXO SI QUE NO!!!!, i si encara no se sent, rebel.lar-se i si és necessari fer-se els dolents per als qui en realitat són els pitjors, esperant que amb aqueste cridada la gent desperti d'aquest mal somni i comenci a moure's, perquè de no ser així ja no importarà que es faci res, tot estarà cobert de petites per no dir ben grosses, tormentes metàl.liques que ens dominaran a tots i així si que serà ben ver que no ens hi podrem remenar.

Així idò, amb tot el desig que la gent desperti i encara més, que es desperti amb ganes de LLUITAR, de DIR, de FER i d'ACTUAR i no només de mirar, callar i deixar passar els esdeveniments així com sia, acaba aquest missatge, no oblidant mai que:

VAL MES UN FET QUE MIL PARAULES.

F. Barceló

La Palmera
es fasser

Historiador Terrasa. 37
Teléfono 66 04 69
LLUCHMAJOR - Mallorca

esports

C.D. España, 1 Preferent

LA SALVACIO DEPEN DE SI MATEIX

Quan a principis de temporada es parlava d'un equip completament format per jugadors locals, els més optimistes ho veien tot color de rosa i fins i tot els realistes veien amb tota seguretat jugar la liguilla d'ascens o al menys quedar entre els deu primers. Però la realitat ha estat una altra i ens trobam actualment amb 4 negatius i a una passa de la zona de descens. Molts de jugadors, per un motiu o altre, han causat baixa i han hagut de posar mà d'alguns juvenils per fer l'equip, però ¡alerta!, els juvenils han respost, com es va veure en el darrer partit jugat a Lluçmajor en el qual dos d'ells, Jaume i Benítez, vestiren l'elàstica blava amb més o menys bon resultat, sobretot el primer que va jugar tot el partit i ho feren bastant bé.

Ja vaig dir al seu moment que jugar amb al.lots de la vila té els seus avantatges però, com tot en aquesta vida, també té inconvenients. Aquesta temporada, sense anar més lluny, hi ha hagut més d'això segon que del primer, però aquest tema ja tendrem ocasió d'analitzar-lo més endavant ja que ara ens interessa més una actualitat i la possible salvació de l'"Espanya" que, com hem dit al titular, depen de si mateix.

JOAN COLOM, CESSAT.

Però abans de passar més envant, volem dir, encara que la majoria d'aficionats ja ho sapin, que el passat dia 12 de març la directiva del C.D. Espanya va prendre la decisió de cessar l'entrenador Joan Colom Deyà i el substituir per Antoni Vidal, entrenador de l'equip juvenil. Es tenien 4 negatius i el que va

Joan Colom, entrenador cessat del C.D. Espanya.

pagar els plats romputs va ser en Colom; per ventura varen pensar que amb aquesta mesura es donaria un revulsiu a l'equip. Ells deuen saber el que fan i supòs que esperen que és el més encertat per al C.D. "Espanya". Vaig tenir poc tracte personal amb el cessat preparador durant la seva estància aquí; ara bé, la seva tasca, honradesa i professionalitat estan fora de dubte i des d'aquí li volem donar el nostre testimoniatge d'admiració. Alguns diran que li manca una mica

més de mà dura i d'altres, que no plantejava bé els encontres, però ¿hi ha cap entrenador perfecte quan les coses no van bé?. No, és clar que no, i per això és que només els resultats han estat el motiu pel qual aquest home ha deixat el timó del C.D. Espanya.

ELS DARRERS RESULTATS.

Des de la darrera informació i per fer un poc d'història dels darrers esdeveniments quant a resultats es

refereix hem de dir que es va vèncer al difícil Rtc. La Victòria (2-0) la visita del qual a Lluçmajor era esperada amb recel ja que ocupa un dels primers llocs de la classificació, però els gols de n'Sbert i d'en Salvà varen sentenciar un partit que s'hagués pogut augmentar en compte però els errors de l'àrbit de torn, Sr. Mercader (¿què haurem fet perquè el col·legi d'àrbits ens enviï tantes vegades un home com aquest?) varen evitar que els ciutadans se n'anassin golejats. Però el que semblava una recuperació va quedar en no res, set dies després, quan es perdé al camp del Cade Paguera contra aquest equip per la major golejada (7-1) encaixada en aquests darrers deu anys. La davallada era evident i el nostre Espanya tornà perdre, ara en el seu camp, contra el rival comarcal Montuïri (0-1). Seguidament vendria el cessament de l'entrenador, però no es va complir el refrany —a entrenador nou, victòria segura— i l'Espanya tornà perdre a Pollença (2-1) encara que per la mínima marcant el gol en Vich i l'equip va causar bona impressió. I, finalment, al manco aquest és el darrer resultat que coneixem en aquests moments, s'ha vençut al Cardessar (3-1) amb gols de Monserat, Garau i Vich, i s'ha donat una passa important cap a la salvació encara que queden quatre partits —dos a casa i dos defora— i no hi ha res decidit: ara bé, el nou entrenador, A. Vidal, coneix els jugadors, ja que la majoria han passat per les seves mans, de juvenils, i per això els pot treure el màxim de profit i mentalitzar-los que el que es juga és una categoria i que depen només d'ells com salvar-la.

JOAN QUINTANA.

Juvenils C.D. España**CINC PARTITS SENSE
CONEIXER LA DERROTA**

Encara que ja està oblidat l'ascens per enguany, hem de dir que els nostres juvenils continuen allà, en els primers llocs i al menys fan passar gust als incondicionals a més d'aportar algun element al primer equip amb el qual estan complint d'allò més bé i desenvolupen una labor, la de fomentar jugador, que és el que realment importa.

Quant als darrers resultats que coneixem des del darrer comentari podem dir que han estat positius ja que duen cinc partits sense conèixer la derrota. En el primer es va vèncer el col·lectiu C.D. Consell per una severa golejada (8-0) en un partit molt curiós ja que quan mancaven set minuts per al final, el marcador enregistrava un empat a zero i a més el visitant jugava amb un jugador menys quan es va lesionar el porter i es va haver de substituir per un jugador de camp. Idò bé, en set minuts es marcaren 8 gols aconseguits per Eusebi (3), Garí (3), J. Tomàs, Guasp i Salom. El partit següent, de rivalitat comarcal, es va aconseguir un positiu valuós empatant a Algaida (2-2) amb gols d'en Guasp i Salom. Set dies després va venir el col·lectiu Olímpic B de Manacor i va acabar el partit

S. Morell, juvenil del C.D. Espanya.

amb un empat a 1 gol essent l'autor del gol local el davanter i capità de l'equip, Rafel Guasp. Aquest negatiu seria esborrat una setmana després quan es va empatar a Manacor (1-1) essent l'autor del nostre gol l'extrem Garí. En el darrer resultat conegut, s'ha vençut l'U.D. Alaró (4-1) amb gols de Guasp (2), Garí i Magaña, aquest darrer encara en edat infantil però que ja ha debutat amb els juvenils i ha demostrat el molt futbol que duu als peus a més del bon olfacte per al gol com ho demostra aquests darrers anys.

JOA.QUIN.

Infantils C.D. España**S'HA ACABAT
EL CAMPIONAT**

S'ha acabat el campionat d'Infantils de la. Regional grup B, però abans d'oferir tots els resultats volem comentar els quatre darrers partits que varen disputar els nostres representants i que ens falten per completar el resum que vos hem anat oferint durant aquesta temporada.

Va tocar visitar el C.D. Felanitx, segon classificat del grup i es va perdre (4-0) amb un resultat que no ofereix dubtes a favor dels de casa. Però sí la visita a Felanitx no va ser fructífera si que ho va ser el desplaçament a la vall dels tarongers vençent per una abultada golejada (0-6) a la U.D. Sóller amb gols de Magaña (3), Ramos, Cano i Fuentes. Set dies després es va jugar el partit, darrer a casa, ni més ni manco que contra el líder C.D. La Salle de Manacor al que es va vèncer (2-0) essent novament Magaña el qui va aconseguir els dos gols. I, finalment, cloenda del campionat amb el partit jugat contra el C.D. Joventut Sallista on es perdé per tres gols de diferència (4-1) essent autor del gol blau, icom és natural! Miquel Magaña que pels gols aconseguits durant la present temporada es proclama màxim goleador de l'equip amb 22 gols i també vencedor del Trofeu Bar Sport.

Resultats del campionat de lliga 1983-84:

I VOLTA.

Escolar, 1 - España, 1
Espanya, 4 - Petra, 0
Alcúdia, 0 - Espanya, 0
Espanya, 1 - S. Jaume, 1
Olímpic de M., 0 - Espanya, 2
Espanya, 1 - J.D. Inca, 0
Avance, 1 - Espanya, 2
Espanya, 1 - Badía, 0
U.D. Poblera, 4 - Espanya, 0
Espanya, 0 - Felanitx, 3
Espanya, 11 - Sóller, 0
La Salle M, 2 - Espanya, 1
Espanya, 2 - J. Sallista, 0

II VOLTA.

Espanya, 0 - Escolar, 0
Petra, 1 - Espanya, 1
Espanya, 5 - Alcúdia, 2
S. Jaume, 1 - Espanya, 2
Espanya, 3 - Olímpic, 1
J.D. Inca, 0 - Espanya, 1
Espanya, 1 - Avance, 4
Badía, 0 - Espanya, 1
Espanya, 1 - U.D. Poblera, 0
Felanitx, 4 - Espanya, 0
Sóller, 0 - Espanya, 6
Espanya, 2 - La Salle, 0
J. Sallista, 2 - Espanya, 1

Aquests resultats treuen aquest barem i l'equip ha quedat en cinquè lloc.

Jugats: 26
Guanyats: 15
Empatats: 5
Perduts: 6
Gols a favor: 50
Gols en contra: 29
Punts: 35.

Quintana.

Destilerias Reunidas
S.A.

**FABRICA DE LICORES Y ALMACEN DE LICORES,
WHISKY, VINOS Y CHAMPAÑAS**

**C/. S. Francisco, s/n - Tel. 66 01 78 - LLUCMAJOR (Mallorca)
EDIFICIO DERESA**

Alevins C.D. España**A DUES JORNADES PEL
FINAL DE LA LLIGA**

Quan aquestes surtin a llum ja s'haurà jugat el partit al Municipal llucmajorer i només dues jornades perquè acabi aquest campionat, el rival de torn serà la U.D. Poblera el resultat de la qual desconeixem a l'hora de redactar aquestes línies però podem dir que encara que sigui advers s'haurà salvat la categoria que és el que importa i que semblava tan difícil en un principi.

Però anem als darrers resultats des del nostre número anterior. En primer lloc es va vèncer, i a més, amb golejada, al camp del darrer de la taula (0-4), la U.D. Barracar amb gols de B. Cardell (2), A. Garau i J. Costa. El següent partit va ser a casa i es tornà guanyar a la C.D. Joventut Sallista la ratxa de triomfs i els nostres alevins tornaren vèncer en el desplaçament jugant contra el C.D. Santanyí (0-2), amb gols de Martí i de Cardell. Set dies després vengué el líder, C.D.

S. Martí, alevins C.D. Espanya

Joventut Esportiva Inca, però aquest pic els futurs campions demostraren la categoria vencent amb tota claretat (0-3). El darrer resultat que coneixem és el partit celebrat a Manacor contra el C.D. Olímpic que també va vèncer als nostres representants (4-2) encara que els llucmajorers s'avançatjaren per dues vegades al marcador amb dos gols de Bernat Cardell.

J.Q.C.

Fútbol Sala**I CAMPIONAT
DE FUTBOL SALA
ALEVI**

Organitzat pel grup de Cultura, Joventut i Esports de l'A.S. Ll.-PSOE va tenir lloc durant els dies 24 i 25 de març, el I Campionat de Fútbol Sala dins de la categoria d'Alevins.

Tots els partits es jugaren al Poliesportiu de la nostra ciutat i feriren els resultats següents:

Semifinal: Sport Lluçmajor, 3 - Ntra. Sra. de Gràcia, 3 (vencedor per penaltis).

Semifinal: Penya Mallorca, 3 - St. Bonaventura, 1

Tercer i quart lloc: Sport Lluçmajor, 15 - St.

Bonaventura, 1

Gran final: Penya Mallorca, 1 - Ntra. Sra. de Gràcia, 0

Finalment, el jurat en el qual figurava l'ex-jugador del R.C.D. Mallorca, Jordi Morey, a més del Trofeu al campió i als altres tres equips, va donar la copa al màxim goleador, a J. Bonet, corresponent al premi de la simpatia al seu germà A. Bonet. El trofeu al jugador més regular va ser per an Tomàs, el més combatiu per a Martín i el trofeu per al millor porter el se'n duqué en Guillem Mas.

J.Q.

**MATERIALS DE
CONSTRUCCIO
ANTONI VIDAL**

AGENT "FIBROTUBO"
MATERIALS DE CONSTRUCCIO
SERVEI A DOMICILI

Tel. 66 06 88

CAIXA DE PENSIONS
"la Caixa"

AUTO ESCUELA

Rafael Fiol

LLUCMAJOR: Pescadors, 19 - Tel. 66 02 46
S'ARENAL: Pl. dels Nins, 3 - Tel. 26 43 51
PISTA DE PRACTIQUES: Telèfon 66 17 25

PUIG
SABATERIA

Sant Miquel, 9 Tel. 66 02 57

LLUCMAJOR (MALLORCA)

Voleibol

«SPRINT CUP '84»

Baix la denominació «SPRINT CUP'84» tindrà lloc a les Illes un campionat de seleccions integrades a quatre grups amb les següents nacions:

Grup 1er: Espanya, R. F. d'Alemanya, Dinamarca, Portugal i Itàlia.

Grup 2on.: Holanda, Israel, Noruega i França.

Grup 3er.: Finlàndia, Bèlgica, Luxemburgo, Anglaterra, i Selecció Espanyola Junior.

Grup 4t.: Grècia, Suècia, Àustria i Suïssa.

Els dos primers grups jugaran a Palma, el primer al Palau d'Esports i el segon al Pavelló del Col·legi La Salle, el tercer a Llucmajor i el quart a Maó. En quant a la fase final, les eliminatòries del primer al vuitè es disputaran al Palau d'esports de Palma, del nou al dotze, al Col·legi La Salle i del tretze al devuit a

Llucmajor.

Pel bon desenvolupament s'ha format una comissió integrada per D. Joan Puigserver (President), D. Tomàs Cantallops (Vice-president), D. Joan J. Maestre (Secretari) i com a vocals els següents: D. Miquel Batle, D. Agustí Solivellas, D. Antoni Moragues i D. Miquel Manresa. Aquesta llista potser ampliada d'acord amb les necessitats en bé d'un millor servei. La normativa per la qual se regirà aquest campionat està contractada entre la Federació Espanyola de Voleibol i l'Ajuntament de Palma, fet significatiu ja que allibera l'Ajuntament de Llucmajor de qualsevol despesa per conceptes de transports, estatge, dietes, etc. i només caldrà tenir en compte el desembossament dels possibles trofeus que testimonietjaran aquest

campionat. Ja es compta amb els horaris d'entrenament i dels partits, lo qual amb més detall s'informa en fullets pels possibles interessats. En quant als ingressos per taquilles seran a favor de l'Ajuntament el qual podrà disposar-ne a la seva conveniència si bé està

previst ajudar al pagament de la remodelació del pis del Poliesportiu, en principi a càrrec dels Organitzadors.

Esperam la col·laboració de tots.

(Agraïm al regidor D. Joan Puigserver la informació d'aquest article).

Jaume.

COLOMBOFILA

Continua desenrotllant-se el Campionat organitzat pel Club Colombòfil de Llucmajor, enmig de bastanta emoció per part dels 25 colomistes locals que hi participen.

Duim realitzades sis amollades de les quinze que componen el programa d'enguany. Després de les tres primeres proves des d'Eivissa, de les quals informàrem en el número passat de "Llucmajor de pinte en ample", els nostres coloms ja hagueren d'afrontar proves de més kilometratge com són Muchamiel i Orihuela, ambdues de la província d'Alacant, d'uns 311 i 360 kms. respectivament, i Valdepeñas (Ciudad Real) de 550 kms.

El resum d'aquestes tres amollades des de la península és aquest:

MUCHAMIEL.- De 150 coloms que prenen part a la prova, només 55 foren cronometrats el mateix dia. Una amollada que no deixà satisfets a la majoria de colomistes, tota vegada que dues terceres parts de pèrdues de coloms, són massa per a una prova d'uns 300 kms.

Els quatre trofeus d'aquesta prova foren guanyats en la forma següent: 1er. Llorenç Socies, 2on. Bernat Vadell, 3er. Joan Jaume, 4t. Julià i Damià Monserrat.

ORIHUELA.- De tant en tant hi ha qualche amollada des d'aquesta localitat alacantina, que deixa més d'un colomista cloc-piu. Aquesta vegada sense ser un desastre, aixímateix en quedaren onze sense fer funcionar el rellotge comprovador.

De 133 coloms participants, només 21 vengueren

el mateix dia.

Per aquesta prova també hi havia quatre trofeus que tingueren els següents guanyadors: 1er. Julià i Damià Monserrat; 2on. Joaquim Janer, 3er. Janer-Tomàs - Pallicer, 4rt. Antoni Oliver.

VALDEPEÑAS.- Un èxit rotund pot dir-se que va resultar aquesta amollada des de 550 kms. Moltes vegades amb proves d'aquest kilometratge, els coloms que arriben el primer dia, poden contar-se amb els dits d'una mà.

Malgrat aquesta distància, de 57 coloms que concursaven, 27 vengueren el mateix dia i 12 l'endemà. En aquestes proves de més de 500 km. el concurs durà dos dies.

Els herois d'aquesta jornada foren N'Aleix Comas i En Sebastià Ballester que entre ambdós aconseguiren cinc dels sis trofeus d'aquesta prova.

L'ordre fou el següent: 1er., 3er. i 6è Aleix Comas, 2on. i 4t. Sebastià Ballester, 5è. Bernat Vadell.

Després d'aquestes amollades, les classificacions generals estan de la següent manera:

Inst. Sanitàries Castell.

1. Antoni Oliver
2. Josep Vidal
3. Sebastià Ballester.

Baró de Vidal.

1. Janer-Tomàs-Pallicer.
2. Antoni Oliver
3. Sebastià Ballester.

Queden encara molts de kilòmetres per davant, la qual cosa fa que la majoria de colomistes no tinguin perdudes les esperances d'aconseguir un bon lloc a la taula classificatòria.

Bernat.

CARPINTERIA

Forteza

MOBILIARIO DE COCINA Y BAÑO - FABRICACION PROPIA

Fábrica:

Ctra. Campos, Km. 24'700 - Telf. 66 00 81

Exposición:

Calle Campos, 30 - Tel. 66 03 65

LLUCHMAYOR (Mallorca)

PETITONS

ARTICLES
INFANTILS

LLISTES DE
NAIXEMENTS

Plaça Espanya, 46 - LLUCMAJOR (Mallorca)

ENTRE NOLTROS

NAIXEMENTS: 9

Patricia Romero García, filla de Josep i Vicenta, nasqué d'10-2

Susana Gili Millán, filla de Matias i Catalina, el dia 22-2

Sandra Barceló Mena, filla de Vicenç i Ramona, el dia 28-2.

Antoni Garau Salvà, fill de Maties i Maria, nasqué el 24-2.

Felip Pocoví Gomis, fill de Mateu i Maria, el dia 3-3

Mateu Caldés Vanrell, fill d'Antoni i Magdalena, el 4-3

Tania Vives Cifuentes, filla de Fèlix i Antònia, el dia 9-3.

Gràcia Berrocal López, filla de Manuel i Ginesa, el 15-3

Maria Antònia Crespí Vidal, filla d'Antoni i Maria, dia 28-2.

ENHORABONA!

MATRIMONIS: 7

Rafel Ramis Ramis amb Margalida Vanrell Guerrero se casaren el dia 4-2 a la Parròquia de Sant Miquel.

Ferran Garcia Garrido i Angústies Espinar Fernández, a S'Arenal el 5-2.

Pere Clar Ballester i Catalina Panisa Caldentey, al Convent de Sant Bonaventura el dia 4-2.

Joan Manuel Puga Garcia i Felisa del Pilar Rodríguez Llanera, el 25-2, a l'Església de S'Arenal.

Antoni Hugué Monserrat amb Damiana Comino Cervera, al Convent de Sant Bonaventura el dia 18-2.

Antoni Font Gelabert i Joana Maria Pascual Hugué, al Santuari de Gràcia, el dia 25-6-83.

Cecilio Enrique Ogazon i Remeis Vela Calderon, a S'Arenal dia 19-3.

ENHORABONA!

DEFUNCIONS: 4

Guillem Cardell Cardell morí el dia 1-3

Francesca Cardell Mut, el dia 13-3

Joan Nicolau Roca, dia 15-3

Margalida Mas Mas, el 17-3.

DESCANSIN EN PAU.

TORN DE METGES I APOTECARIES.

MES D'ABRIL.

Dies 7-8: Dr. M. Armenteras.

Dies 14-15: Dr. D. Salvà.

Dies 21-23: Dr. J. Carrero.

Dies 28-29: Dr. C. Súgar.

Dies 30-1: Dr. M. Pons.

APOTECARIES.

Dies 2-8: J. Mir

Dies 9-15: M. Cirera

Dies 16-22: S. Gamundí.

Dies 23-29: M. Pons.

Festius:

Dia 19: J. Mir.

Dia 20: M. Cirera.

VOSALTRES QUE TENIU
CONSERVADORA,
NO ESPEREU A PASQUA PER
COMPRAR EL XOT

ES UN CONSELL DE

CARNISSERIA
XARCUTERIA

ZANOQUERA
-
GARCÍAS

Plaza España, 62 · Teléfono 66 13 02
LLUCMAJOR (Mallorca)

Cristaleria Lluçmajor

Envidrat d'obres - Miralls - Vidres de Color - Decorats -
Vidres en general

Ronda Migjorn, 105 - Telef. 66 14 93 - LLUCMAJOR (Mallorca)

**ESPORTS
LLOMPART**

Espardenyeria

GRAN VARIETAT
D'ESPARDANYES,
PRENDES ESPORTIVES
I ARTICLES DE PESCA

C/. S'Estrella, 21
Tel. 66 05 78
LLUCMAJOR

Sopa de lletres

M X T I R R A C S X
 A A Z Y O I P Q C T
 S B T P N R N U I V
 S A G A T O V A P A
 A C M F L G E E R R
 R O E G H F S U E I
 R D O J I T C D L T
 O L B N E R B A L J
 P M L P P O S T U A
 L L A M P U D O L R

11 plantes de la garriga

Solucions del no. 28

Endevinalla: L'Espàrec, que torna espareguera.

D E C E M B R E D I B G E
 I A D C E G N E M U I D
 V N I R O C T U B R E C I
 E M A L O I L U J E R N M
 N M S R U R P O U R B E A
 D I J O U S B N N B M M R
 R N T E L C A R Y N E L T
 E M A I G D D T I E V H S
 S E R D E M I D C T O F J
 Y B U F N B M P O E N L A
 A G V G E T B A S S I D M
 B F E B R E R E D H I J R
 E B M A R T E A G O S T C

Es mesos de s'any i es dies de sa setmana.

ENDEVINALLA

Me vols dir quin plat hi ha que tothom menja a voler i el se'n tornen dur tan ple com abans de començar.

CAIXA DE BALEARS
"SA NOSTRA"

P'ES FORAT D'ES MOIX

El veïnats del Carrer Gran i General Consell de S'Arenal estan molt indignats per la construcció d'un Restaurant amb estructures metàl·liques a un lloc considerat "zona verda", ja que tots ells s'havien compromès a respectar l'arquitectura del carrer millor planificat de tot S'Arenal.

El Sr. Miquel Mataró els havia fet firmar una escriptura mentre es reservava com a jardí la part anterior dels edificis. També es queixen que sense el permís de l'Ajuntament les obres ja són gairebé acabades.

ISLEÑA DE MOTORES, S. A.
 Concesionario Oficial

COLABORADOR

TALLERS LLUCMAJOR

REPARACIONS EN GENERAL
 PLANXISTERIA I PINTURA

Ronda de Ponent, s/n.
 Tel. 66 12 67

LLUCMAJOR

SABEU QUE US OFEREIX "VIATGES XALOKI"?

- *Bitllets d'avió i vaixell
- *Reserves d'hotels
- *Lloguer de cotxes
- *Viatges de negocis i vacances

TOTS AQUESTS SERVEIS ELS TROBAREU A
"VIATGES XALOKI", SENSE CAP TIPUS DE
SUPLEMENT SOBRE EL PREU OFICIAL

C/. Maria Antònia Salvà, 38
Tel. 26 74 50 - 54 - 58

S'ARENAL

SEAT

Rubí Automòviles Lluçmajor, S.A.

LLUCMAJOR:
Exposició, venda y reparación
Cra. Arenal, s/n.
Tel. 66 02 34

EL ARENAL:
Exposició y venta
C/. Terral, 4

VENDA DE COTXES USATS DE TOTES LES MARQUES

**VISITAU-NOS, NO VOS
NE PENEDIREU**

CINE PRINCIPAL **Lluçmajor**

Dissabte, 14 d'abril
a partir de les 21,30, es projectarán

- *AQUELLA CASA AL LADO DEL CEMENTERIO**
- *EL DESTRIPIADOR DE NUEVA YORK**

Divendres, 13

- *ANGUSTIA EN EL HOSPITAL CENTRAL**
- *LOBOS HUMANOS**
- *PELICULA SORPRESA**

De les 21,30 a les 9,30 del dematí

Preu per persona: 300 ptes.
Localitats anticipades: 250 ptes.

Ca'n Pau Salvà

*ELECTRODOMESTICS
*INSTAL·LACIONS

ESTABLIMENT

S.C.L.

La primera videocàmera
sin cable, con cassette
incorporado, de larga
duración de grabación.

DISTRIBUIDOR SONY
2 ANYS DE GARANTIA
VEGI ELS NOSTRES PREUS

Betamovie

SONY

*BOTIGA: C/. Bisbe Taixaquet, 24
*TALLER: C/. Weyler, 1
Tel. 66 01 04 - 66 02 55
LLUCMAJOR

SI A VOSTE LI AGRADEN LES ENSAÏMADES,
NOSALTRES EN FEIM:

DE TORRO
D'AVELLANA
DE CREMA CREMADA
DE NATA
AMB TALLADES
AMB POMA
DE CABELL D'ANGEL

Per a millor servei li recomanam
el seu encàrrec amb antelació
Telèfons: 66 09 45 - 66 12 52

LLUCMAJOR
C/. Major, 79 - Telèf. 66 09 45

Ca'n Paco II
C/. Cardenal Rosell, 48 - Tel. 66 12 52